

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 2
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 12 stycznia 2017 r.

**RAPORT Z WIZYTACJI
(profil praktyczny)**

**dokonanej w dniach 24-25 marca 2018 roku
na kierunku zarządzanie
prowadzonym na
Wydziale Nauk Społecznych
Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach
Filia w Piotrkowie Trybunalskim**

Warszawa, 2018 rok

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
1. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	5
2. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	7
3. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	8
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	8
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	8
Efekty kierunkowe są identyczne dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych.....	11
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	11
Dobre praktyki	11
Zalecenia	11
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	12
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	12
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	22
Dobre praktyki	23
Zalecenia	23
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	24
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3	24
Dobre praktyki	30
Zalecenia	30
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	30
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	30
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	33
Dobre praktyki	34
Zalecenia	34
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	34
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	34
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	34
Dobre praktyki	35
Zalecenia	35
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia	35
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	36
Dobre praktyki	37
Zalecenia	37
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	37
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	37
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	40
Dobre praktyki	40
Zalecenia	40
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	40
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	40
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	42
Dobre praktyki	42
Zalecenia	42
4. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	43

Załączniki:**Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia**Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego**Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych**Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Charakterystyka kierownika w organizacji, rola strategii marketingowej w zarządzaniu przedsiębiorstwem, istota dotacji i dochodów gminy **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....**Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....**Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa**Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena**Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Danuta Strahl, Ekspert PKA,

członkowie:

1. prof. dr hab. Wiesław Ciechomski, Członek PKA,
2. prof. dr hab. Magdalena Osińska, Ekspert PKA,
3. mgr Marcin Wojtkowiak, Ekspert pracodawca,
4. mgr Izabela Kwiatkowska-Sujka, Ekspert ds. postępowania oceniającego,
5. Wojciech Fiksa, Ekspert PKA ds. studenckich.

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku „zarządzanie” prowadzonym w Filii UJK w Kielcach w Wydziale Nauk Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2017/2018. Była to druga ocena na kierunku „zarządzania” prowadzona przez Polską Komisję Akredytacyjną. Wydział Nauk Społecznych ustosunkował się do poprzednio sformułowanych uwag i uwzględnił wszystkie sformułowane zalecenia – tabela w załączeniu.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez władze Wydziału. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni oraz Wydziału, dalszy przebieg wizytacji odbywał się zgodnie z ustalonym harmonogramem. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania ze studentami, pracownikami Wydziału, z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, za prowadzenie kierunku studiów, praktyki, a także z przedstawicielami Samorządu Studentów, Biura Karier. Ponadto dokonano przeglądu wybranych prac dyplomowych i etapowych, przeprowadzono hospitację zajęć oraz dokonano przeglądu bazy dydaktycznej i socjalnej wykorzystywanej w procesie dydaktycznym. Przed zakończeniem wizytacji dokonano oceny stopnia spełnienia kryteriów, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu oraz eksperci poinformowali władze Wydziału na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

1. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	Zarządzanie	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil kształcenia	Praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne/Niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	obszar nauk społecznych	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	Obszar nauk społecznych Dziedzina nauk ekonomicznych Dyscyplina - nauki o zarządzaniu, ekonomia, finanse	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	studia pierwszego stopnia – 6 semestrów – 180 punkty ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych/liczba godzin praktyk	Profil ogólnoakademicki wygasający 6 ECTS 150 godzin Profil praktyczny - 3 miesiące /480 godzin 18 ECTS	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	- rachunkowość zarządcza w agrobiznesie - zarządzanie i finanse w przedsiębiorstwie - zarządzanie procesami logistycznymi w przedsiębiorstwie - zarządzanie w administracji publicznej	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	Studia pierwszego stopnia - licencjat	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	9	
Liczba studentów kierunku	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
	Ogólnoakademicki – 22	Ogólnoakademicki – 32

	Praktyczny - 33	Praktyczny - 73
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	Studia pierwszego stopnia	
	2254	-

2. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadawalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	W pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	Zadawalająca
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	W pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	W pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadawalająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny	

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

3. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1.Koncepcja kształcenia

1.2.Prace rozwojowe w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku studiów

1.3.Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1.

Koncepcja kształcenia kierunku zarządzanie wykazuje pełną zgodność z misją Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, zachowując, zgodnie z jej założeniami, wolność w przekazywaniu treści kształcenia, uwzględniających rezultaty badań naukowych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu, stosując metody dydaktyczne umożliwiające wymianę poglądów oraz mieszcząc się w nurcie kształcenia właściwego dla wartości uniwersyteckich i nauk społecznych. Szczególnym wpisaniem się koncepcji kształcenia kierunku zarządzanie w misję Uniwersytetu, akcentującym poszanowanie zasad humanizmu i demokracji, jest prowadzenie specjalności zarządzanie w administracji publicznej, która kształci specjalistów realizujących te zasady w warunkach profesjonalnego środowiska pracy. Koncepcja kształcenia uwzględnia również założenia polityki jakości, określając, jako jeden z celów strategicznych rozwoju wydziału, doskonalenie jakości kształcenia oraz wykorzystując wewnętrzny system jakości kształcenia do wsparcia realizacji tego celu. Koncepcja kształcenia realizuje priorytetowe cele strategiczne Wydziału Nauk Społecznych określone w Strategii Rozwoju na lata 2016-2020, a dotyczące współpracy ze środowiskiem lokalnym. Wydział w szczególności rozwija współpracę z interesariuszami zewnętrznymi z uwagi na przejście na kierunku zarządzanie z profilu ogólnoakademickiego na praktyczny profil kształcenia. Koncepcja kształcenia była konsultowana z 11 przedstawicielami otoczenia gospodarczego, w tym czołowymi przedsiębiorstwami lokalnymi jak np. Firmy: Ortel, Auchan, jak i średnimi i małymi przedsiębiorstwami, zarządami dwóch okolicznych gmin, co potwierdziło spotkanie z przedstawicielami otoczenia gospodarczego z ZO. Nawiązano współpracę z samorządami terytorialnymi w szczególności z gminą Moszczenica co wpłynęło na wprowadzenie do programu kształcenia specjalności zarządzanie w administracji publicznej. Oferta specjalności dobrze wpisuje się w potrzeby regionu oferując takie specjalności jak: rachunkowość zarządcza w agrobiznesie, zarządzanie i finanse w przedsiębiorstwie, zarządzanie procesami logistycznymi w przedsiębiorstwie, zarządzanie w administracji publicznej. Szczególnie kształcenie specjalistów z zakresu zarządzania logistycznego uwzględnia funkcje transportowe Piotrkowa Trybunalskiego, ulokowanego w drogowym centrum komunikacyjnym - trójkącie logistycznym. Większość miejsc pracy w subregionie jest dostępnych w mikro, małych i średnich przedsiębiorstwach. Poszczególne specjalności umożliwiają absolwentom przygotowanie do zajmowania stanowisk kierowniczych zarówno w sektorze prywatnym, jak i w administracji publicznej. Poszczególne specjalności, oprócz uwarunkowań rynkowych wynikają także z prowadzonych przez kadrę dydaktyczną badań naukowych i prac rozwojowych (na kierunku wykorzystuje się np. autorskie, komercyjne oprogramowanie aplikacyjne z zakresu systemów informatycznych zarządzania przedsiębiorstwem). Wśród najważniejszych celów kształcenia na kierunku Zarządzanie wyróżniono umiejętność wykorzystywania przez absolwentów narzędzi, metod i technik planowania, symulacji finansowych, organizowania oraz koordynowania działań biznesowych, a także umiejętności pełnienia funkcji kierowniczych na różnych szczeblach zarządzania w organizacjach. Zgodnie z założeniami przyjętymi w koncepcji kształcenia umiejętności te są uzupełniane o umiejętność pracy zespołowej, znajomość technik komputerowych i języka obcego.

Proces umiędzynarodowienia jest słabo akcentowany w koncepcji kształcenia, ograniczając się do wymiany międzynarodowej studentów i kadry akademickiej w ramach programu Erasmus+. Uczelnia budując koncepcję kształcenia dokonała przeglądu programów kierunku zarządzanie wielu uczelni w Polsce i zagranicznych, kierując się przy tym Krajowymi Ramami Kwalifikacji oraz zasadami wynikającymi z Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego. Koncepcja kształcenia uwzględnia współczesne rozwiązania stosowane w procesach zarządczych, jak np. poprzez przedmiot e-administracja, wskazując na wykorzystanie technologii informacyjnych w zarządzaniu gminą i kontaktach ze społecznością lokalną, czy też poprzez program informatyczny Optima. Jednak wykorzystanie tego programu jest znikome. Koncepcja kształcenia swoją specyfikę w stosunku do innych uczelni kształcących na kierunku zarządzanie zaznacza poprzez treści kształcenia i specjalności związane z agrobiznesem jak np.: rachunkowość zarządcza w agrobiznesie czy też zarządzaniem w administracji publicznej.

1.2

Kierunek *zarządzanie* stanowi obecnie zaplecze dla potrzeb praktyki, zwłaszcza lokalnego i regionalnego rynku pracy. Wydział prowadzi badania rozwojowe związane z procesem kształcenia na kierunku zarządzanie. W ramach programu ERASMUS+ realizowano projekt *Communicating Professional Competence for High Level Occupations – Com Pro Com* w ramach programu ERASMUS+ - była to ocena ram kompetencji dla obszaru zawodowego „Zarządzanie innowacjami”; a także w ramach konsultacji i ekspertyz dla Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO); Kadra wykonuje ekspertyzy dla Komisji Rolnictwa Parlamentu Europejskiego. Podczas spotkania z ZO PKA z kadrami akademicką, nauczyciele dzielili się swym doświadczeniem wynikającym z wdrażania i rozwoju profilu praktycznego ocenianego kierunku studiów. Jedną z osób posiada znaczące doświadczenie zawodowe i dydaktyczne zdobyte na Ukrainie, zwłaszcza w zakresie bankowości i kredytów. Wśród elementów prorozwojowych wskazano: rosnące znaczenie współpracy międzynarodowej oraz wzmocnienie związków kierunku z praktyką gospodarczą. Dla przykładu należy wskazać, że zajęcia z kontrolingu prowadzi praktyk, zaś jedną z ważniejszych form realizacji zajęć stają się wizyty studyjne w lokalnych zakładach pracy. Cyklicznie każdego roku na Wydziale Katedra Zarządzania wraz z kołem naukowym SKN Młody Inwestor i Nowoczesny Menedżer oraz Oddziałem PTE organizuje Forum Dialogu, w którym uczestniczą praktycy, studenci kadry akademickiej a którego tematyka dotyczy programów pomocy europejskiej. Tematyka ta jest przenoszona do specjalistycznych treści kształcenia. Doświadczenia kadry wynikające z realizacji projektów europejskich zostały ujęte przy budowaniu koncepcji kształcenia dla profilu praktycznego i treści przedmiotów związanych z zarządzaniem projektami i innowacjami.

1.3

Senat UJK w Kielcach w dniu 29 września 2016 roku podjął Uchwałę o zmianie od roku akademickiego 2016/2017 profilu kształcenia na kierunku zarządzanie z profilu ogólnoakademickiego na profil praktyczny. Uzasadnienie przejścia na profil praktyczny zostało szeroko opisane. Ujęto przy tym nie tylko wymogi prawne, ale również potrzeby wynikające ze zmian na regionalnym rynku pracy.

Kwestię przyporządkowania efektów kształcenia do obszarów dziedzin i dyscyplin naukowych reguluje powyższa uchwała, jak również Uchwała korygująca nr 27/2018 Senatu Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków prowadzonych na Wydziale Nauk Społecznych, Filii w Piotrkowie Trybunalskim. W świetle tych zapisów kierunek zarządzanie o profilu praktycznym został przyporządkowany do obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych. Senat wskazał też dziedziny i dyscypliny do których odnoszą się kierunkowe efekty kształcenia. Są to: dziedzina nauk ekonomicznych a

w jej ramach nauki o zarządzaniu jako dyscyplina wiodąca i ekonomia i finanse jako dyscypliny uzupełniające..

Przejsie z profilu ogólnoakademickiego na praktyczny wiązało się z redukcją liczby efektów kształcenia w obszarze wiedzy (z 11 do 10), kompetencji społecznych (z 7 do 6) oraz z poszerzeniem liczby efektów kształcenia w zakresie umiejętności (z 11 do 16), co z uwagi na praktyczny profil kształcenia jest uzasadnione.

W dokumentacji zamieszczono prawidłowo skonstruowane odniesienie kierunkowych efektów kształcenia do:

- uniwersalnych charakterystyk dla 6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji
- charakterystyk drugiego stopnia dla 6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji
- charakterystyk drugiego stopnia dla obszaru nauk społecznych i profilu Polskiej Ramy Kwalifikacji

W zakresie umiejętności wprowadzono, zgodnie z celami kształcenia na profilu praktycznym nowe efekty uwzględniające zdobywanie przez studentów umiejętności praktycznych właściwych dla zawodowego środowiska pracy absolwenta kierunku zarządzanie oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy i w dalszej edukacji. Są to efekty

- ZARZ1P_U05 Posiada umiejętności wprowadzania nowoczesnych form zarządzania, w tym innowacyjnych systemów, metod i technik zarządczych. Umie ocenić praktyczne rozwiązania w zakresie zarządzania i controllingu z punktu widzenia ich poprawności merytorycznej, formalnej i zarządczej;
- ZARZ1P_U09 Potrafi planować i organizować pracę własną oraz w zespole w obszarze zarządzania;
- ZARZ1P_U14 Umie zidentyfikować potencjalne zjawiska i zdarzenia tworzące zagrożenie dla organizacji. Potrafi ocenić ich skalę oraz ich wpływ na organizację. Potrafi sformułować i uzasadnić swoje stanowisko w oparciu o wiedzę zarządczą;
- ZARZ1P_U15 Posiada zdolność krytycznej oceny analizowanych zjawisk społecznych i potrafi dokonać syntezy tych informacji z uwzględnieniem ryzyka w wymiarze zarządczym w procesach gospodarczych;
- ZARZ1P_U16 Potrafi rozpoznać różnorodne i nietypowe zdarzenia gospodarcze w zmienionych i nie w pełni przewidywalnych warunkach w organizacji. Umie zinterpretować je, odpowiednio zaewidencjonować właściwe operacje gospodarcze i sporządzić wymagane sprawozdania z funkcjonowania przedsiębiorstwa.

Analiza opisu efektów pozwala uznać, iż są one spójne z charakterystykami drugiego stopnia poziomu 6 PRK w tym obszarowymi, gdyż odnoszą każdy określony w PRK efekt do jednej ze wskazanych dyscyplin naukowych, a w szczególności do dyscypliny nauki o zarządzaniu, wiążąc go, poprzez uszczegółowienie lub określenie odpowiedniego zakresu wiedzy, zagadnienia, rodzaju umiejętności, z istotą efektu, określoną przez odpowiednią charakterystykę PRK. Każdy z efektów kierunkowych jest odniesiony do wskazanego efektu obszarowego. Opis efektów wskazuje, zgodnie z PRK, na zaawansowany stopień wiedzy niektórych zagadnień, umiejętność krytycznej oceny badanych zjawisk, rozpoznania zdarzenia w nie w pełni przewidywalnych warunkach.

Przyjęte do realizacji efekty kształcenia uwzględniają zdobywanie przez studentów wiedzy, umiejętności i postaw społecznych, które są niezbędne w pracy zawodowej związanej z zarządzaniem organizacjami i procesami gospodarczymi.

Na poziomie przedmiotów sformułowano efekty szczegółowe. Dla każdego przedmiotu sformułowano kilka efektów (z reguły 3-5). Efekty z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych są prawidłowo odniesione do specyfiki i form zajęć oraz zgodne z celami kształcenia określonymi w kartach wszystkich 81 przedmiotów przewidzianych w programie studiów. Efekty przedmiotowe nawiązują bezpośrednio do efektów kierunkowych, na ogół do konkretnie określonego zagadnienia wiedzy, z uwzględnieniem

stopnia jej zaawansowania (np. wiedzy podstawowej, zaawansowanej), rodzaju umiejętności np. analitycznych, wdrożeniowych, wyraźnie je rozwijając i uszczegóławiając. Opis efektów bazuje na ogół na terminologii właściwej dla PRK, np., że student w zakresie wiedzy zna i rozumie, w zakresie umiejętności potrafi, a w zakresie kompetencji jest gotów, co ułatwia zrozumienie opisu efektów zrozumienie i nadaje jasności sformułowaniom. Wszystkie przedmiotowe efekty kształcenia znajdują odniesienie do efektów kierunkowych, co czyni koncepcję efektów wewnętrźnie spójną.

Pewne wątpliwości budzi opis efektów dla modułu praktyk zawodowych. Zostały one bowiem sformułowane na bardzo dużym poziomie ogólności i trudno uznać, czy zostaną w pełni zrealizowane. Z kolei efekty nauczania w zakresie znajomości języka obcego zostały sformułowane prawidłowo, umożliwiając ocenę możliwości ich realnego osiągnięcia. Zgodnie z opisem Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego student, który kończy studia na poziomie licencjackim (poziom 6 PRK) powinien opanować język obcy właściwy dla studiowanego kierunku studiów, adekwatnie do wymagań określonych dla poziomu B2. Efekty kierunkowe są identyczne dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych

Opis efektów kształcenia jest dostępny po zalogowaniu na stronie internetowej UJK w sylabusach modułów, a także u osób prowadzących zajęcia.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Koncepcja kształcenia kierunku zarządzanie mieści się w założeniach misji Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz realizuje strategiczne cele kształcenia Wydziału Nauk Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim dotyczące współpracy z otoczeniem gospodarczym oraz doskonalenia jakości kształcenia. Koncepcja kształcenia w znikomym stopniu nawiązuje do umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku zarządzanie, jak również wymaga rozwinięcia z uwagi na praktyczne aspekty kształcenia. Wydział prowadzi badania rozwojowe w zakresie procesów zarządczych i ich wyniki wprowadza do programu studiów w szczególności do treści przedmiotów specjalnościowych jak również takich jak zarządzanie projektem.

Senat UJK przyporządkował kierunek *zarządzanie* na poziomie studiów I stopnia o profilu praktycznym dla prowadzonych studiów stacjonarnych i niestacjonarnych do obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych i wskazał dziedzinę nauk ekonomicznych, a w jej ramach dyscypliny: nauki o zarządzaniu, ekonomia i finanse jako te, do których odnoszą się kierunkowe efekty kształcenia. Zakres i struktura przyjętych efektów kształcenia ujęta w ich opisie odpowiada wymaganiom profilu praktycznego, w tym aktualnym potrzebom rozwojowym i zatrudnieniowym mikro i średnich przedsiębiorstw oraz jednostek administracji publicznej.

Opis efektów jest zrozumiały i umożliwia ocenę stopnia ich osiągnięcia. Spójność kierunkowych i szczegółowych efektów kształcenia z charakterystykami drugiego stopnia PRK nie budzi zastrzeżeń. Właściwa konstrukcja i struktura, zarówno kierunkowych, jak i przedmiotowych efektów kształcenia oraz relacja pomiędzy nimi sprawiają, iż istnieje realna możliwość osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

Dobre praktyki

Zalecenia

- opracować bardziej szczegółowych efektów dla praktyk zawodowych.
- Podjąć dyskusję z kadrami akademickimi, studentami interesariuszami zewnętrznymi nad rozwojem koncepcji kształcenia i uwzględnieniem w niej praktycznych aspektów kształcenia odnoszących się do warsztatowych form kształcenia, kadry z doświadczeniem zawodowym

zdobytym poza uczelnią, nasycenia programu studiów wykorzystaniem technologii informacyjnej, gier symulacyjnych, studiów przypadków przenoszonych ze współczesnej gospodarki

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

2.1 Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia

2.2 Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia

2.3 Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1

Studia stacjonarne i niestacjonarne na kierunku zarządzanie trwają 6 semestrów. Łączny nakład pracy studenta wynosi 4564 godzin (w tym 2254 tzw. godzin kontaktowych na studiach stacjonarnych i 1001 na studiach niestacjonarnych), którym przypisano 180 p. ECTS. Godzinowy wymiar zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i pracy własnej studenta został oszacowany prawidłowo.

W programie studiów wyodrębniono następujące moduły kształcenia:

1. Ogólnouczelniany, w tym:

- moduł językowy (9 ECTS)
- moduł wychowania fizycznego (2 ECTS – od roku akademickiego 2017/2018 powinien być to moduł bez p. ECTS)

2. Podstawowy/kierunkowy, w tym:

- moduł metod ilościowych w zarządzaniu (12,5 ECTS)
- moduł funkcjonowania gospodarki (7,5 ECTS)
- moduł informatyczny (2 ECTS)
- moduł zarządzania (29,5 ECTS)
- moduł marketingowy (5 ECTS)

3. Dyplomowy (14 ECTS)

4. Specjalnościowy (36,5 ECTS)

5. Fakultatywny

Sekwencja realizacji poszczególnych grup przedmiotów jest prawidłowa od ogólnej wiedzy do szczegółowej i wykorzystania jej do nabywania określonych umiejętności. W pierwszych dwóch semestrach dominują przedmioty ogólnouczelniane i podstawowe, a w następnych kierunkowe i specjalnościowe. Studenci dokonują na drugim roku wyboru specjalności, natomiast kształcenie specjalnościowe odbywa się na trzecim roku studiów. Moduły specjalnościowe obejmują 11 przedmiotów.

Program studiów przewiduje uruchomienie następujących specjalności:

- 1) Zarządzanie i finanse w przedsiębiorstwie
- 2) Zarządzanie w administracji publicznej
- 3) Zarządzanie procesami logistycznymi w przedsiębiorstwie
- 4) Rachunkowość zarządcza w agrobiznesie

Według stanu na dzień wizytacji na studiach stacjonarnych uruchomiono specjalność nr 1, a na studiach niestacjonarnych specjalności nr 1 i nr 2.

Przedmioty fakultatywne i specjalnościowe stanowią na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych 37% ogólnej liczby p. ECTS (67 punktów), co spełnia wymagania w tym zakresie. Student wybiera nie tylko przedmioty specjalnościowe, seminarium dyplomowe, język obcy, ale również 4 wykłady do wyboru w semestrach III-VI.

Liczba punktów, które student otrzymuje w ramach zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym wynosi, zgodnie z wymaganiami, 105 (58%) na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Praktyki zawodowe trwają 480 godzin (18 punktów ECTS). Są one realizowane w wymiarze po 160 godzin w semestrach II, III i IV. Zajęcia w tym module umożliwiają studentom wykonywanie czynności praktycznych a wśród osób prowadzących są osoby posiadające doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. Można zatem stwierdzić, iż program studiów zawiera prawidłowo wyodrębnione jednostki dydaktyczne i zachowuje właściwą ich sekwencję. Ogólna liczba godzin, jak i w poszczególnych modułach umożliwia realizację oferowanych treści i zakładanych efektów kształcenia.

Program studiów podlega modyfikacjom w zależności od potrzeb i w zgodzie z obowiązującymi regulacjami prawnymi. Przykładowo kwestie z tym związane zawiera Uchwała nr 36/2017 Rady Wydziału Nauk Społecznych UJK w Kielcach, Filia w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 23 czerwca 2017 roku w sprawie zatwierdzenia zmian w programach studiów na kierunku *zarządzanie*.

Całkowity nakład pracy studenta szacowany jest również na poziomie poszczególnych przedmiotów. Wyodrębnione zostały w nich wystandaryzowane elementy nakładu pracy studenta. W niektórych przedmiotach występują dodatkowe elementy pracy studenta, np. przygotowanie prezentacji, przygotowanie projektu, przygotowanie do kolokwium, przygotowanie do egzaminu, co powoduje, że nakład pracy jest dobrze dostosowany do stosowanych metod dydaktycznych i form przedmiotu.

Trafność doboru i zróżnicowanie form zajęć dydaktycznych oraz udział liczby godzin przypisanych poszczególnym formom dydaktycznym nie budzą zastrzeżeń. Zajęcia realizowane są w formie wykładów, ćwiczeń, laboratoriów i seminariów. Przeważają formy aktywne (około 60% ogółu godzin, co jest na profilu praktycznym zasadne). Warto jednak bardziej, aniżeli dotychczas, upowszechnić formułę zajęć warsztatowych, zajęć o charakterze projektowym oraz konwersatoriów. W Raporcie Samooceny zadeklarowano, iż, mając na uwadze duże znaczenie aktywnych form kształcenia, podjęto starania o pozyskanie programu symulacyjnego firmy COMARCH. Tego typu inicjatywy powinny być podejmowane częściej i skutecznie realizowane.

Istotnymi elementami programu kształcenia, które powinny umożliwiać studentom osiągnięcie efektów w zakresie kompetencji językowych jest nauczanie języków obcych. W programie studiów na naukę języków obcych przypada 120 godzin zajęć na studiach stacjonarnych i 90 na studiach niestacjonarnych. Ponadto Uchwałą Rady Wydziału Nauk Społecznych z dnia 15 grudnia 2017 roku zatwierdzono, że na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych prowadzone są zajęcia w języku angielskim z trzech przedmiotów (w wymiarze 15 godzin każdy):

- Makroekonomia;
- Zachowania organizacyjne w biznesie;
- Metody wyceny projektów gospodarczych.

Zespół Oceniający PKA pozytywnie opiniuje powyższe ustalenia.

Kolejnym ważnym elementem procesu kształcenia na studiach o profilu praktycznym jest organizacja praktyk zawodowych, na które w całym cyklu kształcenia przeznacza się:

- dla studentów rozpoczynających studia w roku akademickim 2017/2018 – 450 godz.;
- dla studentów rozpoczynających studia w roku akademickim 2016/2017 – 480 godz.;
- obecny III rok (nabór 2015/2016) realizuje profil ogólnoakademicki i w tym przypadku liczba godzin praktyk wynosi 150.

Wewnętrzne regulacje dotyczące praktyk zostały określone w Zarządzeniu Nr 12/2017 Rektora Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 24 stycznia 2017 (zmienionym Zarządzeniem nr 27/2017 z 20 marca 2017 r.) w sprawie praktyk studenckich dla studentów

oraz dla słuchaczy studiów podyplomowych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Realizacja praktyk jest określona także ogólnouczelnianą procedurą WSZJK-U/10.

Zgodnie z programem studiów i obowiązującym regulaminem praktyki odbywają się po II, IV i V semestrze w czterotygodniowych cyklach. Regulamin dopuszcza możliwość odbywania praktyk także w trakcie roku akademickiego. Dla praktyk opracowany został sylabus. O ile wymiar praktyk nie budzi zastrzeżeń, to cele i efekty kształcenia, jak i sposoby weryfikacji wymagają uszczegółowienia gdyż zostały sformułowane zbyt ogólnie. Dotyczy to w szczególności celu nr 1: „Poznanie specyfiki pracy na różnych stanowiskach, w różnych branżach merytorycznie związanych z kierunkiem studiów. Miejsca praktyk są bardzo zróżnicowane. Praktyki są realizowane zarówno w mikroprzedsiębiorstwach o bardzo różnym profilu działalności, jak i przedsiębiorstwach średnich oraz jednostkach administracji publicznej. Wydział Nauk Społecznych pozyskał w 2017 roku kilkanaście pisemnych deklaracji od przedsiębiorstw i jednostek administracji publicznej o gotowości przyjęcia studentów na praktyki. Deklaracje o przyjęciu studentów wizytowanego kierunku *zarządzanie* na praktyki zawodowe złożyły następujące podmioty:

Nazwa przedsiębiorstwa / instytucji	Deklarowana liczba miejsc praktyk
1. Usługi Księgowe Anetta Zgolak, Bełchatów;	3
2. KEMAR Marcin Kęsy, Bełchatów;	4
3. ORTEL Spółka Jawna, Baby;	5
4. Usługi Ogólnobudowlane Arkadiusz Kęsy, Bełchatów;	4
5. Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe, Szczerców;	6
6. TOM-CAR, Szczerców;	6
7. ADEX, Bełchatów;	6
8. Zespół Szkół Rolniczych im. J. Poniatowskiego, Czarnocin;	1
9. AR-CEL Agencja Celna, Piotrków Trybunalski;	4
10. Sklep Spożywczo-Przemysłowy” Anetka”, Bełchatów;	3
11. Miejski Ośrodek Kultury, Piotrków Trybunalski;	1
12. Gmina Tuszyn;	2
13. Gmina Grabica;	2
14. Zakład Handlowo-Naprawczy Sprzętu Rolniczego i Pojazdów Samochodowych, Bełchatów.	5
Razem	52

Z uwagi na liczbę studentów stacjonarnych i niestacjonarnych można uznać że jest to liczba miejsc umożliwiająca odbycie praktyki każdemu studentowi.

Profil działalności tych podmiotów jest zgodny z kierunkiem studiów i pozwala na osiąganie założonych dla praktyk efektów kształcenia. Pewne wątpliwości natomiast budzą w kilku przypadkach zadania wykonywane podczas praktyki przez studentów. Należy wskazać np. firmę Mechanika Pojazdowa Konserwacja Pojazdów, w której, ze sprawozdania z praktyk wynika, że studentka zajmowała się obsługą kasy fiskalnej, komputera, drukarki oraz „pracą w terenie”. Zatem nie wynika z tych informacji, że efekty właściwe dla praktyki na kierunku zarządzanie zostały osiągnięte. Ocenę tę utrudnia wysoki poziom ogólności sformułowanych efektów. Zespół Oceniający uważa, iż lista przedsiębiorstw i instytucji, w których realizowane są praktyki powinna być systematycznie uzupełniana.

Treści programowe zostały umieszczone w sylabusach przygotowanych dla wszystkich przedmiotów ujętych w programie kształcenia ocenianego kierunku studiów. Treści programowe zostały ujęte odrębnie dla wykładów i ćwiczeń. Zakres szczegółowości treści programowych jest właściwy. Są one spójne z nazwami przedmiotów i ich celami. Treści

kształcenia są także odpowiednio powiązane z przedmiotowymi i kierunkowymi efektami kształcenia. I tak na przykład treści z zakresu mikroekonomii i makroekonomii, podstaw prawa i podstaw finansów, socjologii zapewniają osiągnięcie przez studentów efektu zakładającego poznanie związków dyscypliny nauki o zarządzaniu z innymi dyscyplinami tj. efekt ZARZ1A_W01 posiada podstawową wiedzę o charakterze nauk społecznych, w szczególności nauki o zarządzaniu oraz jej relacji do innych nauk społecznych: ekonomii, socjologii, prawa. Treści dotyczące metod statystycznych, ekonometrii z elementami badań operacyjnych, prognozowania i symulacji, analizy ekonomicznej umożliwiają realizację efektu ZARZ1A_U07 posiada umiejętność analizy możliwych rozwiązań konkretnych problemów zarządzania organizacją i proponuje odpowiednie metody i narzędzia matematyczne, statystyczne, ekonometryczne oraz efekt ZARZ1A_U04 potrafi prognozować i symulować praktyczne skutki procesów i zjawisk w otoczeniu i wewnątrz organizacji z wykorzystaniem metod i narzędzi z zakresu organizacji i zarządzania, bądź w znacznej mierze wspomagają osiągnięcie przez studentów efektów zakładających nabycie umiejętności analitycznych, prognostycznych. Treści z zakresu nauki o organizacji, zachowania organizacyjne, zarządzanie zasobami ludzkimi, zarządzanie jakością wspomagają osiągnięcie efektów: ZARZ1A_W02 posiada podstawową wiedzę o typach organizacji i ich podstawowych elementach, w szczególności w odniesieniu do przedsiębiorstwa i innych organizacji oraz ich relacjach z otoczeniem, ZARZ1A_W03 posiada podstawową wiedzę w zakresie zarządzania relacjami wewnątrz organizacji oraz między organizacjami oraz efektu z zakresu umiejętności ZARZ1A_U02 potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną do opisu i praktycznej analizy procesów i zjawisk gospodarczych i społecznych w zarządzaniu organizacją.

Treści kształcenia oferowane w programie studiów są różnorodne, gdyż obejmują np. procesy zarządcze w różnych sektorach gospodarki, jak np. zarządzanie produkcją, logistyką, w administracji, jakością, procesami, kadrami, projektami. Oferowane są treści z zakresu marketingu i zarządzania finansami. Ponadto różnorodność wynika z oferty specjalności kształcenia, zorientowanej i na przedsiębiorstwa, i na administrację publiczną. Kompleksowość treści zapewniona jest poprzez udział treści teoretycznych i narzędziowych, w tym metod analitycznych i metod typowych dla procesów zarządczych, jak analiza SWOT, case study jako typowe podejście w profilu praktycznym, badań marketingowych i badań operacyjnych, treści humanistyczno- społecznych z zakresu psychologii. Ta różnorodność i kompleksowość treści umożliwia realizację wszystkich zakładanych efektów kształcenia na poziomie kierunku i modułów.

W kartach przedmiotów wskazano także na wykorzystywane metody i środki dydaktyczne oraz kryteria oceniania studentów. Karty przedmiotów są systematycznie modyfikowane. Kwestię tę precyzuje Zarządzenie nr 104/2016 Rektora UJK w Kielcach z dnia 29 grudnia 2016 roku w sprawie wzoru karty przedmiotu. W działaniach tych wykorzystywane są wzorce i dobre praktyki płynące z innych uczelni. Warto także zaznaczyć, że studenci mają dostęp do kart przedmiotów w uczelnianej sieci. Przeprowadzona przez Zespół Oceniający PKA analiza stopnia wykorzystania posiadanych programów komputerowych w toku studiów wskazała na zbyt mały udział zajęć z bezpośrednim wykorzystaniem oprogramowania w toku studiów. Metody dydaktyczne wykorzystujące oprogramowanie komputerowe stosowane są w takich przedmiotach, jak „Informatyka w zarządzaniu” oraz specjalnościowym – „e-gmina” czy „Analiza ekonomiczna w przedsiębiorstwie”. Ponadto wykorzystanie oprogramowania Comarch ERP Optima jest zaplanowane na zajęciach dydaktycznych z następujących przedmiotów: „Analiza finansowa”, „Zarządzanie zasobami ludzkimi” i „Marketing”, jednak jak dotąd nie zostało to udokumentowane w postaci zadań realizowanych przez studentów. W rozmowach z pracownikami wskazano ponadto na wykorzystanie MS Excel w ramach wielu przedmiotów, w tym: „Statystyka” czy „Ekonometria”, co jest zasadne z uwagi na zakładane

umiejętności w tym zakresie. Należy zwrócić uwagę, że informacje o stosowanym oprogramowaniu powinny znaleźć się w odpowiednich sylabusach przedmiotów.

Treści programowe, wsparte wskazaną studentom literaturą, odpowiadają aktualnemu stanowi wiedzy oraz przedmiotowi badań, w tym badań rozwojowych prowadzonych w zakresie działalności zawodowej związanej z procesami zarządzania. Treści programowe odpowiadają także indywidualnym badaniom naukowym prowadzonym przez pracowników realizujących zajęcia na ocenianym kierunku studiów *zarządzanie*. Aktualność treści poparta jest aktualną zalecaną literaturą przedmiotu oraz tematami związanymi z najnowszymi wynikami badań naukowych jak np. z zarządzaniem sieciowym, zarządzaniem zwinnym.

W niektórych kartach przedmiotów zdarzają się błędy polegające na zbyt dużej liczbie efektów kształcenia przypisanych do jednego przedmiotu (np. Praktyki studenckie) oraz na zamieszczeniu mało aktualnego wykazu literatury podstawowej, którą powinien opanować student (np. „Komunikacja biznesowa w agrobiznesie”). a także nieaktualnych aktów prawnych regulujących określone zagadnienia. Dotyczy to np. przedmiotów Zamówienia publiczne w jednostkach samorządu terytorialnego, Organizacja systemów logistycznych, Logistyka w przedsiębiorstwie, Podstawy finansów publicznych, Wsparcie rozwoju firmy z funduszy europejskich, Zarządzanie finansami sektora publicznego, Zarządzanie funduszami unijnymi, Lokalny rynek pracy, Formy organizacyjno-prawne jednostek administracji publicznej.

Organizacja procesu kształcenia jest generalnie prawidłowa. Liczebność grup ćwiczeniowych (do 30 osób), wykładowych, laboratoryjnych i seminaryjnych (do 15 osób) jest właściwa. Liczebność grup seminaryjnych nie budzi zastrzeżeń (7-14 studentów).

Zajęcia dydaktyczne prowadzone na kierunku *zarządzanie* nie są nadmiernie skomasowane, zarówno na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Obowiązuje zasada, że bloki zajęć są maksymalnie 4 godzinne, choć w nielicznych przypadkach zdarzały się bloki 8-godzinne (np. z matematyki 15.10.2017 na studiach niestacjonarnych). Władze dziekańskie nie powinny dopuszczać do takiej sytuacji, ponieważ percepcja studentów w odbiorze wiedzy przekazywanej przez tak długi okres przez tego samego wykładowcę i tak trudnego przedmiotu jest znacznie ograniczona.

Plany zajęć są publikowane na stronie internetowej Uczelni. Powinny być tam jednak zamieszczane z większym wyprzedzeniem i na cały semestr, co szczególnie podkreślali na spotkaniu z Zespołem studenci.

Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Filia w Piotrkowie Trybunalskim zapewnia możliwość elastycznego dostosowania metod kształcenia do preferencji i indywidualnych potrzeb studentów. Kwestie indywidualnych ścieżek studiów precyzuje Regulamin studiów. Uczelnia jest także otwarta na potrzeby studentów niepełnosprawnych, chociaż ich liczba na ocenianym kierunku *zarządzanie* jest niewielka i wynosi 5. W realizacji efektów kształcenia stosowane są takie metody dydaktyczne jak metoda projektu, case study, rozwiązywanie problemów praktycznych, wykłady problemowe, dyskusje, praca w grupach, prezentacje, burze mózgów, warsztaty, zadania przedmiotowe. Okazjonalnie studenci mogą także uczestniczyć w wizytach studyjnych w niektórych przedsiębiorstwach i instytucjach, których profil jest zgodny z ocenianym kierunkiem. W opinii studentów istotna część zajęć ma charakter praktyczny i aktywizujący, a dydaktycy odwołują się podczas zajęć do swoich praktycznych doświadczeń zawodowych. Znajduje to potwierdzenie w kartach przedmiotów.

Typową metodą umożliwiającą studentom nabycie umiejętności związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym są studia przypadków i metody projektowe, w tym praca nad projektem grupowym. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym umożliwiają studentom wykonywanie czynności praktycznych, jak np. opracowanie projektu, rozwiązywanie zadań praktycznych.

Studenci otrzymują należyte wsparcie w trakcie procesu kształcenia – mogą udać się na konsultacje do wykładowców oraz aktywnie działać w ramach kół naukowych. Kadra akademicka jest bardzo zaangażowana w dydaktykę i identyfikuje się z Uczelnią. Wnioski te są między innymi pochodną bardzo interesującego spotkania Zespołu Oceniającego PKA z kadra akademicką realizującą proces dydaktyczny na ocenianym kierunku *zarządzanie*. W spotkaniu tym uczestniczyło 23 nauczycieli akademickich, których wypowiedzi potwierdzają możliwość uzyskiwania wsparcia studentów w procesie kształcenia, w tym wyboru tematu pracy dyplomowej, wyboru specjalności. Część kadry posiadająca doświadczenie zawodowe podawała liczne przykłady przenoszenia studiów przypadku z praktyki bankowej czy przedsiębiorstw do zajęć.

2.2

System weryfikacji efektów kształcenia regulowany jest przez ogólnouczelnianą procedurę WSZJK-U/2 obowiązującą od początku obecnego roku akademickiego. Zgodnie z nią odpowiedzialność za realizację efektów kształcenia ponoszą:

- Kierunkowy Zespół ds. Programów Kształcenia na kierunku *zarządzanie*;
- Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia;
- Uczelniany Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia;
- osoby prowadzące zajęcia;
- promotorzy i recenzenci prac dyplomowych;
- opiekunowie praktyk studenckich;
- interesariusze zewnętrzni, w tym organizatorzy praktyk zawodowych.

Metody weryfikacji efektów kształcenia są dobrze wyeksponowane w kartach przedmiotów. W Uczelni obowiązuje jeden wzór „Karty przedmiotu”, w którym ujmowane są następujące informacje wspomagające skuteczność osiągania efektów kształcenia:

1. Usytuowanie przedmiotu w systemie studiów;
2. Ogólna charakterystyka przedmiotu;
3. Szczegółowa charakterystyka przedmiotu;
4. Cele, treści i efekty kształcenia:
 - 4.1. Cele przedmiotu (z uwzględnieniem formy zajęć);
 - 4.2. Treści programowe (z uwzględnieniem formy zajęć);
 - 4.3. Przedmiotowe efekty kształcenia;
 - 4.4. Sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia, jak:
 - egzamin pisemny i ustny;
 - kolokwium;
 - obecność i aktywność na zajęciach;
 - praca w grupie;
 - praca własna;
 - projekt
 - inne sposoby weryfikacji efektów kształcenia.
 - 4.5. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia;
5. Bilans punktów ECTS – nakład pracy studenta.

Dla każdego przedmiotu określono sposoby weryfikacji efektów kształcenia za pomocą wymienionych metod, wskazując, który efekt przedmiotowy jest weryfikowany z wykorzystaniem danej metody. Sposoby weryfikacji są dobrze dobrane, co podkreślali również studenci. Weryfikacja wiedzy na ogół odbywa się poprzez egzaminy, prace zaliczeniowe, weryfikacja umiejętności i kompetencji społecznych poprzez prace projektowe indywidualne i grupowe, obserwację na zajęciach, analizę przypadków.

Weryfikacja stopnia osiągania zakładanych efektów kształcenia jest dokonywana również w trakcie procesu dyplomowania. Proces ten przebiega generalnie w sposób prawidłowy, choć Zespół Wizytujący dostrzega pewne jego mankamenty, np. te związane z problematyką części prac licencjackich, które lokują się poza kanonem kierunku *zarządzanie*. Dotyczą one bowiem finansów, ekonomii, administracji i nie eksponują należycie procesów zarządczych. Wynika to z faktu oferowanego spektrum specjalności (Zarządzanie i finanse w przedsiębiorstwie, Zarządzanie w administracji publicznej), czy też odniesienia niektórych efektów do dyscypliny ekonomia i finanse. W przyszłości należy dochować większej staranności, aby wszystkie prace dyplomowe zawierały w sobie aspekty menedżerskie, a nie wyłącznie makroekonomiczne, prawne, czy finansowe.

Spośród 81 prac licencjackich (w tym 26 na studiach stacjonarnych) obronionych w roku 2018 - 18, czyli 22% wykracza poza kanon kierunku *zarządzanie* określony przez zakres dyscypliny nauki o zarządzaniu. Poniżej wymieniono tematy prac dyplomowych studentów, którzy rozpoczęli studia w roku 2015 (wówczas na profilu ogólnoakademickim), których tematy prac mieszczą się w dyscyplinie ekonomia lub finanse (które również zostały wskazane jako dyscypliny wspomagające, do których odnoszą się efekty kształcenia), ale nie korespondują w pełni z kanonem ukończonego kierunku studiów, choć niektóre z nich zawierają też pewne elementy nawiązujące do dyscypliny nauki o zarządzaniu:

1. Alternatywne formy przeciwdziałania bezrobociu na przykładzie Gminy Sulejów w latach 2011-2013
2. Model Du Ponta jako instrument służący do oceny sytuacji finansowej przedsiębiorstwa PKN Orlen
3. Faktoring jako źródło finansowania przedsiębiorstw
4. Finansowanie jednostek samorządu terytorialnego na przykładzie Piotrkowa Trybunalskiego
5. Finansowanie przedsiębiorstwa kapitałem obcym
6. Podatek VAT jako główne źródło dochodu budżetu państwa
7. Kredyt obrotowy a faktoring – ocena finansowania na podstawie oferty Banku Zachodniego WBK S.A.
8. Leasing jako forma finansowania małych i średnich przedsiębiorstw
9. Systemy rozliczeń podatku VAT w indywidualnych gospodarstwach rolnych
10. Analiza finansowa przedsiębiorstwa na przykładzie spółki Wawel S.A. i Mieszko S.A.
11. Kredyt jako forma finansowania przedsiębiorstwa

Tematyka prac lokujących się w dyscyplinie naukowej finanse wskazuje, że aktualne kroki Uczelni podejmowane na rzecz uruchomienia kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* należy uznać za celowe.

Poziom merytoryczny prac dyplomowych jest bardzo zróżnicowany. Z jednej strony wśród prac licencjackich zdarzają się prace wręcz spełniające wymogi prac magisterskich, a z drugiej strony poziom merytoryczny niektórych prac dyplomowych jest relatywnie niski. Zastrzeżenia dotyczą w szczególności kompleksowości analiz, wnikliwości wnioskowania, liczebności i aktualności wykorzystanych źródeł bibliograficznych, reprezentatywności badań ankietowych oraz relatywnie wysokich (na granicy dopuszczalnych) współczynników podobieństwa w programie antyplagiatowym plagiat.pl (co dotyczy głównie współczynnika podobieństwa wsk2).

Jak wspomniano, prace dyplomowe poddawane są procedurze antyplagiatowej. Kwestie z tym związane reguluje zarządzenie nr 36/2015 Rektora UJK w Kielcach z dnia 8 maja 2015 roku. Procedurze tej podlegają wszystkie prace, co jest rozwiązaniem słusznym. W Uczelni zostały określone dopuszczalne wskaźniki podobieństwa. Semina dyplomowe prowadzi 5 doświadczonych wykładowców, których dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe upoważnia ich do pełnienia tej roli. Wybór promotora prowadzony jest przez system wirtualnej

uczelni. W określonym terminie rozpoczyna się sesja wyboru promotora, w trakcie której każdy student ma możliwość wyboru dowolnego nauczyciela z przedstawionej listy. Studenci potwierdzili, iż przyjęty system wyboru promotora jest dla nich satysfakcjonujący.

Pozytywnie należy ocenić fakt implementacji przez Uczelnię od lutego 2018 nowej ujednoliconej procedury dyplomowania. Jest ona elementem Wydziałowej Księgi Procedur i została opublikowana stronie internetowej. W dokumencie tym doprecyzowano:

- merytoryczne ramowe wymagania w zakresie struktury formalnej pracy dyplomowej;
- wymagania dotyczące konstrukcji przypisów i bibliografii załącznikowej;
- przebieg egzaminu dyplomowego;
- wzór strony tytułowej pracy, spisu treści i streszczenia;
- arkusz recenzji (ważną jego częścią jest element ocenny kwestionariusza recenzji).

Prawidłowość przebiegu procesu weryfikacji efektów kształcenia została potwierdzona w wyniku przeglądu prac etapowych: zaliczeniowych i egzaminacyjnych opisanych w załączniku nr 3 do niniejszego raportu. Analizowane przez ZO PKA prace mają różne formy, poruszają przekrojową tematykę z danego przedmiotu. Prace są na ogół właściwie sprawdzane przez wykładowców. Oceny są zróżnicowane, generalnie odpowiadają one poziomowi pracy. Prace etapowe umożliwiają obiektywną weryfikację przedmiotowych efektów kształcenia.

Dokumentacja przedmiotu podlega archiwizacji, przy czym sposób archiwizowania prac przejściowych jest prawidłowy: prace zaliczeniowe i egzaminacyjne z danego cyklu kształcenia są należycie przechowywane. Procedura dokumentacji prac kontrolnych i egzaminów obowiązuje od roku akademickiego 2014/2015. Zawarto w niej uregulowania dotyczące między innymi takich kwestii jak zakres archiwizacji prac kontrolnych oraz osoby odpowiedzialne za przechowywanie przedmiotowej dokumentacji.

Zgodnie z Regulaminem organizacją i nadzorem dydaktyczno-wychowawczym nad przebiegiem praktyk studenckich zajmują się poszczególne instytuty. W Zarządzeniu Rektora zostały ściśle określone zadania instytutowego/kierunkowego opiekuna praktyk, do których należą przede wszystkim: organizacja praktyki i nadzór dydaktyczno-wychowawczy nad jej przebiegiem oraz zaliczenie praktyki. Praktyki są wyrywkowo hospitowane i jest to dokumentowane w postaci krótkich protokołów. Zaliczenia na ocenę są dokonywane na podstawie dokumentacji, na którą składają się: sprawozdania z przebiegu praktyki, zaświadczenia o odbyciu praktyki oraz dziennika praktyk, który ma sprawozdawczy charakter. Dziennik praktyk nie odnosi się do efektów kształcenia i zawiera jedynie opis wykonywanych czynności, co utrudnia skuteczną weryfikację efektów i ich rzetelną ocenę. Brak również opracowanych programów praktyk, które wskazywałyby na choćby przykładowe zadania zawodowe pozwalające na osiągnięcie założonych efektów kształcenia. Część studentów ocenianego kierunku studiów niestacjonarnych zalicza praktyki na podstawie pracy zawodowej, co zostało bardzo ogólnikowo określone w regulaminie. Niezbędnie jest opracowanie skutecznych sposobów identyfikowania efektów uczenia się uzyskanych przez studentów w trakcie wykonywania pracy zawodowej, a także porównywania tych efektów z efektami kształcenia zakładanymi dla praktyk i potwierdzania, że efekty uczenia się są zgodne z efektami kształcenia.

Należy także określić, kto jest odpowiedzialny za przeprowadzenie identyfikacji i porównania, a także za potwierdzenie efektów uczenia się dokonuje, a także wskazać w oparciu o jakie dokumenty ta procedura jest przeprowadzana. Potwierdzanie efektów uczenia się powinno być zgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

Poza rozmowami ze studentami, które odbywają się w trakcie zaliczenia brak innej formy ewaluacji. Ponadto opracowywane są coroczne sprawozdania z realizacji praktyk. Rekomenduje się bardziej wnikliwą weryfikację efektów kształcenia, jakie w ramach praktyk powinni osiągać studenci.

Analiza losowo wybranej dokumentacji praktyk dostarczyła następujących wniosków, które w kontekście wymagań profilu praktycznego mogą być istotne dla ocenianego kierunku w przyszłości i z tego względu warto je przywołać (jednocześnie należy mieć na uwadze, że poniższe uwagi dotyczą okresu, w którym praktyki odbywały się na kierunku o profilu ogólnoakademickim) :

- praktyka zaliczona w 2017 i w 2018 roku na podstawie pracy w cukierni na bliżej nieokreślonym stanowisku; z zaświadczenia od pracodawcy nie wynika, aby studentka osiągnęła niektóre z celów praktyki określonych w karcie przedmiotu („poznanie specyfiki pracy na różnych stanowiskach, w różnych branżach merytorycznie związanych z kierunkiem studiów”) oraz efekty kształcenia („potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy”),
- praktyka zaliczona w 2017 roku na podstawie pracy w szpitalu na stanowisku rejestratorki medycznej; z zaświadczenia od pracodawcy nie wynika, aby studentka osiągnęła niektóre z celów praktyki określonych w karcie przedmiotu („poznanie specyfiki pracy na różnych stanowiskach, w różnych branżach merytorycznie związanych z kierunkiem studiów; zapoznanie się z zasadami, metodami, technikami zarządzania stosowanymi w przedsiębiorstwie”) oraz większość efektów kształcenia,
- praktyka zaliczona w 2017 roku na podstawie pracy na stanowisku kasjerki; z zaświadczenia od pracodawcy nie wynika, aby studentka osiągnęła niektóre z celów praktyki określonych w karcie przedmiotu („poznanie specyfiki pracy na różnych stanowiskach, w różnych branżach merytorycznie związanych z kierunkiem studiów; zapoznanie się z zasadami, metodami, technikami zarządzania stosowanymi w przedsiębiorstwie”) oraz niektórych efektów kształcenia (np. „potrafi planować i organizować pracę indywidualną i pracę w zespole, prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy kompetencyjne i etyczne pojawiające się w pracy zawodowej, potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy, posiada wiedzę o zasadach i regułach rządzących organizacjami gospodarczymi w gospodarce rynkowej”),

System walidacji osiągnięcia efektów kształcenia jest transparentny i obiektywny. Studenci mają możliwość egzekwowania swoich praw i sygnalizowania wszelkich problemów w tym zakresie, w drodze kontaktów bezpośrednich z wykładowcami i władzami dziekańskimi. Kwestie te precyzuje również Regulamin studiów. Rzetelność i przejrzystość procesu sprawdzania i oceny efektów kształcenia oraz wiarygodność i porównywalność wyników oceny na ogół nie budzą zastrzeżeń. Sprzyja temu możliwość wglądu do swoich prac studentów, informacje podawane na pierwszych zajęciach a dotyczące stosowanych wymagań, informacje ujęte w sylabusach, jednolitość wymagań wobec wszystkich studentów a także proces ankietowania w którym studenci mogą zgłosić swoje zastrzeżenia.

W procesie monitorowania efektów kształcenia analizom poddawane są także wyniki nauczania studentów z poszczególnych przedmiotów. Po każdym semestrze przeprowadzana jest ankietyzacja studentów, która dostarcza informacji o sposobie prowadzenia przez nauczycieli zajęć dydaktycznych. Analiza wyników nauczania oraz opinii studentów posiada w uzasadnionych przypadkach wpływ na korektę obsady zajęć.

Pozytywnie należy ocenić również aktywność naukową studentów. Mają oni możliwość publikacji wyników badań w Roczniku Naukowym UJK „Gospodarka Współczesna”. Studenci partycypowali również w organizacji debat naukowych z cyklu Forum Dialogu Nauka-Biznes. Uczestniczyli także w warsztatach np. „Przedsiębiorczość, kreatywność – wyróżnij się” oraz „komunikacja interpersonalna – jak skutecznie mówić i słuchać”.

Organizacja sesji egzaminacyjnych jest uzgadniana ze studentami. Jednak na studiach niestacjonarnych wystąpiły przypadki organizowania egzaminu w dniach tygodnia poza sobotami i niedzielami. Studenci mają czas na przygotowanie się do poszczególnych egzaminów. Wyniki zaliczeń są publikowane w Wirtualnej Uczelni oraz przesyłane przedstawicielom grup, czas oczekiwania na oceny jest ustalany z prowadzącym zajęcia i nie przekracza 10 dni roboczych. Wydział dokonuje oceny przydatności zakładanych efektów

kształcenia na rynku pracy poprzez konsultacje z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Efektem tych analiz jest przejście na profil praktyczny i orientacja specjalności na tematykę zarządzania finansami. UJK za pośrednictwem Akademickiego Biura Karier prowadzi od 2013 roku monitoring karier zawodowych absolwentów (procedura uregulowana przepisami wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia), który opiera się na technice ankiety elektronicznej. Na podstawie prowadzonych badań opracowywane są szczegółowe raporty, które zgodnie z procedurą powinny być przekazywane Wydziałowym Komisjom Jakości Kształcenia. Pytania wykorzystane w narzędziu badawczym są dosyć ogólne i nie odnoszą się do kierunkowych, a tym bardziej przedmiotowych efektów kształcenia i programu studiów na ocenianym kierunku. Przede wszystkim należy jednak zauważyć, że do tej pory informacje o losach zawodowych absolwentów kierunku Zarządzanie nie były pozyskiwane i analizowane. Wydział Nauk Społecznych z uwagi na brak informacji o losach absolwentów kierunku z Biura Karier podjął inicjatywę ankietyzacji absolwentów z lat 2016 i 2017, jednak poziom zwrotności był bardzo niski (uzyskano zaledwie 6 ankiet, które nie pozwoliły na bardziej pogłębioną i rzetelną analizę odpowiedzi).

Na ocenianym kierunku studiów metody kształcenia na odległość nie są wykorzystywane.

Oceniając trafność doboru nauczycieli akademickich przeprowadzających sprawdzanie i dokonujących oceny osiągnięcia efektów kształcenia do celu, przedmiotu i zakresu oceny, należy uznać, iż większość zajęć związanych z przygotowaniem zawodowym jest prowadzona przez nauczycieli z doświadczeniem zawodowym, co pozwala na rzetelną weryfikację umiejętności. Zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją efektów kształcenia uregulowane są w Regulaminie studiów. Studenci mogą ubiegać się o egzaminy komisyjne, a nieetyczne zachowania są rozpatrywane przez regulaminowe komisje uczelniane.

2.3

Uczelnia określiła szczegółowo warunki, tryb i terminy rekrutacji na kierunek *zarządzanie* w drodze uchwały Senatu i z wymaganym wyprzedzeniem podała je do publicznej wiadomości. Kwestie związane z rekrutacją na studia reguluje Uchwała nr 37/2016 Senatu Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 19 maja 2016 roku w sprawie warunków i trybu rekrutacji na studia wyższe w roku akademickim 2017/2018. Przyjęte w dokumencie rozwiązania nie odbiegają od powszechnie stosowanych standardów. Postępowanie kwalifikacyjne realizowane jest w oparciu o wolny nabór kandydatów spełniających wymogi rekrutacyjne. Obowiązujące warunki i tryb rekrutacji zarówno z punktu widzenia merytorycznego, jak i formalnego są prawidłowe, nie zawierają zapisów dyskryminujących i są przedstawione w sposób jasny i zrozumiały.

W procesie rekrutacji uwzględniane są wyniki maturalnych egzaminów (zakres podstawowy i rozszerzony) z matematyki (najwyżej punktowane), geografii, wiedzy o społeczeństwie i języków obcych. Rejestracja kandydatów jest realizowana zarówno w formie elektronicznej, jak i tradycyjnej w punkcie informacyjnym Filii UJK w Piotrkowie Trybunalskim.

Pomimo, że nabór poprzedzony jest akcją informacyjno-promocyjną, to jego efekty nie są imponujące i należy zwiększać zakres działań o charakterze marketingowym, aby zapewnić ciągłość kształcenia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych na wizytowanym kierunku *zarządzanie*. Jest to ciągle duże wyzwanie, czego dowodzi między innymi spadek liczby kandydatów na studia na bliźniaczy kierunek *ekonomia*. Jest to tym bardziej istotne, że dla połowy kandydatów na studia stacjonarne kierunek *zarządzanie* prowadzony w Filii UJK w Piotrkowie Trybunalskim nie jest kierunkiem pierwszego wyboru. Dane na ten temat ilustruje poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Liczba kandydatów na studia	Liczba osób przyjętych na studia	Odsetek kandydatów przyjętych na studia
Studia stacjonarne 2017/2018	50	24	48%
Studia niestacjonarne 2017/2018	57	36	63%
Studia stacjonarne 2016/2017	47	23	49%
Studia niestacjonarne 2016/2017	62	46	74%
Studia stacjonarne 2015/2016	58	30	52%
Studia niestacjonarne 2015/2016	66	52	79%

Na pozytywne podkreślenie zasługuje fakt, że zarówno procesy rekrutacyjne, jak i losy studentów (odsiew, odsetek studentów kończących studia w terminie) są systematycznie monitorowane przez pracowników podległych Dziekanowi Wydziału Nauk Społecznych.

Zasady zaliczania poszczególnych etapów studiów zostały doprecyzowane w Regulaminie studiów. Zapisy te określają dokładnie zasady rejestracji na kolejne semestry. Bardzo precyzyjnie ujęto w nich zasady przeniesień osiągnięć studenta z wykorzystaniem systemu ECTS. Można uznać, że zasady dotyczące zaliczania i przenoszenia osiągnięć studenta, skreślenia z listy studentów i wznawiania studiów są sformułowane w sposób wzorowy.

Zaliczanie efektów kształcenia w procesie dyplomowania przeprowadzane jest w sposób właściwy. Student ma zapewnioną opiekę promotora w czasie pisania pracy dyplomowej w ramach seminarium. Wymiar godzinowy i liczba punktów przypisanych do seminarium licencjackiego (90 godzin, 14 punktów ECTS) są odpowiednie. Zajęcia z seminarium trwają trzy semestry.

Regulamin studiów określa zasady uznawania efektów kształcenia uzyskiwanych w innych uczelniach w tym zagranicznych. Kwestie związane z potwierdzaniem osiągniętych efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów reguluje Uchwała nr 54/2017 Senatu UJK z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie uchwalenia Regulaminu potwierdzania efektów uczenia się. Przyjęte w tym dokumencie rozwiązania posiadają walor kompleksowości i nie odbiegają od powszechnie akceptowanych standardów. Na wizytowanym kierunku *zarządzanie* nie było dotychczas przypadków uruchomienia procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Program studiów na kierunku *zarządzanie* posiada strukturę modułową, w której silną stroną stanowią moduły kształcenia kierunkowego i specjalnościowego. Przedmioty realizowane w ramach tych modułów zapewniają dobre podstawy ekonomiczne i zarządcze dla studiowanego kierunku. Treści zawarte w programie studiów są adekwatne do specyfiki specjalności i obejmują współczesną wiedzę z zakresu zarządzania, przy czym w kilku modułach należy wprowadzić aktualną literaturę przedmiotu. Program studiów na poziomie treści przedmiotowych oraz modułów specjalnościowych odpowiada na wymagania rynku pracy subregionu i województwa łódzkiego (zarządzanie i finanse w przedsiębiorstwie,

zarządzanie procesami logistycznymi w przedsiębiorstwie, zarządzanie w administracji publicznej oraz rachunkowość zarządcza w agrobiznesie.

Przyjęte w planie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia wymiary godzin dla poszczególnych modułów pozwalają na realizację założonych celów kształcenia. Sekwencja zajęć jest prawidłowa. Rozwiązania w zakresie indywidualizacji metod kształcenia w dostosowaniu do potrzeb różnych grup studentów uznaje się za właściwe. Program studiów dla ocenianego kierunku obejmuje moduły zajęć powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze powyżej 50% ogólnej liczby punktów ECTS.

Wykorzystywane metody dydaktyczne prawidłowo korespondują z zakładanymi efektami kształcenia i celami przedmiotów. Przegląd sylabusów i hospitacje zajęć wskazują na prawidłowe dostosowanie metod dydaktycznych do charakteru poszczególnych przedmiotów, co pozwala na osiągnięcie zamierzonych efektów kształcenia.

Formy zajęć są dobrze dostosowane do specyfiki przedmiotów i sprzyjają osiąganiu przedmiotowych efektów kształcenia. Założone i realizowane dla zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym formy kształcenia odbywają się w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z ocenianym kierunkiem

Dobór metod weryfikacji, uwzględniający weryfikację wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uznaje się za właściwy. System realizacji praktyk, szczególnie w aspekcie weryfikowania efektów kształcenia i zaliczania praktyk na podstawie pracy zawodowej jest obecnie słabszą stroną kierunku i wymaga doskonalenia.

Dokumentacja w zakresie programów i planów studiów, efektów kształcenia, prac dyplomowych jest prowadzona bardzo starannie. Przyjęte warunki i tryb rekrutacji zarówno z punktu widzenia merytorycznego, jak i formalnego są prawidłowe. Nie zawierają zapisów dyskryminujących i są przedstawione w sposób jasny i zrozumiały. System identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz system oceny ich adekwatności do efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku studiów *zarządzanie* został opracowany w sposób poprawny. Dotychczas nie był jednak w praktyce stosowany z powodu braku wniosków studentów o uznanie efektów kształcenia zdobytych poza Uczelnią.

Dobre praktyki

1. Na podkreślenie zasługują wyjazdy studyjne do zakładów pracy organizowane w celu zapoznania studentów z realiami zarządzania procesami i projektami w przedsiębiorstwach produkcyjnych, handlowych i usługowych.

Zalecenia

1. Należy systematycznie zwiększać praktyczny charakter zajęć. Do programu kształcenia należy wprowadzić więcej zajęć o charakterze projektowym oraz gier symulacyjnych. Prace projektowe powinny być wystandaryzowane.

2. Zasadne jest zapewnienie studentom lepszych niż dotychczas możliwości pracy na specjalistycznym oprogramowaniu. Obecnie na zajęciach jest wykorzystywany program księgowy Demo Optima firmy Comarch, należy jednak rozwijać np. znajomość oprogramowania dla przedsiębiorstw SAP, co może być realizowane np. w ramach przedmiotu „Zarządzanie projektami”.

3. Za konieczne uznaje się systematyczne uaktualnianie literatury podstawowej i uzupełniającej, wymienianej w kartach przedmiotów. Na problem ten zwrócono również uwagę w raporcie z oceny wewnętrznej nr 4/2017. Uwagi dotyczyły wówczas takich przedmiotów jak Język angielski, Ochrona własności intelektualnej, Socjologia, Zarządzanie jakością,

Zarządzanie zasobami ludzkimi, Zarządzanie projektami. Kwerenda kart przedmiotów powinna sprawić aby w wykazach literatury podstawowej i zalecanej dominowały pozycje zwarte i czasopiśmiennicze wydane po roku 2010.

4.zaleca się publikację planu zajęć w trakcie zjazdów studentów niestacjonarnych z odpowiednim wyprzedzeniem. Publikowane plany powinny być kompletne na cały nadchodzący semestr

5.Zaleca się nawiązanie ściślejszych relacji z pracodawcami z branży logistycznej oraz promocję tej specjalności wśród studentów.

6.Zaleca się aktualizację sylabusów pod kątem zalecanych do studiowania aktów prawnych regulujących określone zagadnienia. Dotyczy to np. przedmiotów Zamówienia publiczne w jednostkach samorządu terytorialnego, Organizacja systemów logistycznych, Logistyka w przedsiębiorstwie, Podstawy finansów publicznych, Wsparcie rozwoju firmy z funduszy europejskich, Zarządzanie finansami sektora publicznego, Zarządzanie funduszami unijnymi, Lokalny rynek pracy, Formy organizacyjno-prawne jednostek administracji publicznej.

7.Rekomenduje się opracowanie narzędzia, na którego podstawie opiekun praktyk z ramienia jednostki przyjmującej na praktykę będzie mógł ocenić stopień osiągniętych przez studenta efektów kształcenia.

8.

9.Zaleca się wprowadzenie oceny praktyk przez studentów

10.zaleca się zapewnienie liczby miejsc praktyk adekwatnej do liczby studentów kierunku oraz zapewnienia nadzoru nad realizacją praktyk

12.zaleca się opracowanie szczegółowych zasad zaliczania praktyk na podstawie pracy zawodowej

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1

Zasady projektowania, zatwierdzania, monitorowania i doskonalenia programów kształcenia określono w obowiązujących procedurach w Uczelni w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia (Uchwała nr 84/2017 Senatu UJK w Kielcach z dnia 28 września 2017 r.), m.in.: Tworzenia, modyfikowania oraz zniesienia kierunków studiów wyższych/studiów doktoranckich i podyplomowych; Ogólnej dotyczącej zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia, Oceny skuteczności osiągania zakładanych efektów kształcenia, Upowszechniania informacji; Obsługi toku studiów; Ogólnouniwersyteckich badań ankietowych; Monitorowania karier zawodowych absolwentów; Procesu dyplomowania; Odbywania i dokumentowania praktyk studenckich; Hospitacji zajęć; Rozpatrywania skarg i wniosków oraz rozwiązywania sytuacji konfliktowych itp. Zgodnie z założeniami, wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia odnosi się do wszystkich etapów i aspektów procesu dydaktycznego; obejmuje działania na rzecz doskonalenia programów kształcenia na studiach wyższych; uwzględnia w szczególności sposoby weryfikowania efektów kształcenia na wszystkich kierunkach i poziomach studiów wyższych; ocenę realizacji zakładanych efektów kształcenia; oceny dokonywane przez studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych po zakończeniu każdego cyklu kształcenia; wnioski z monitorowania karier

zawodowych absolwentów uczelni; wnioski z badań oczekiwań pracodawców i zgodności efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy.

Program kształcenia w tym efekty kierunkowe oraz program studiów zatwierdza odpowiednio: Senat i Rada Wydziału. Rolę inicjatywną i opiniodawczą pełni Zespół Kierunkowy ds. Programów Kształcenia oraz Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia (Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia), która zgłasza rekomendacje w tym zakresie. Opinie w sprawie modyfikacji programów kształcenia wyrażane są na piśmie przy wykorzystaniu listy sprawdzającej zawierającej elementy poddawane weryfikacji w zakresie zgodności z wytycznymi zawartymi w ogólnej procedurze zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia oraz uchwale Senatu UJK w sprawie wytycznych dotyczących uchwalania programów kształcenia.

Należy podkreślić szczególną rolę w procesie monitorowania, oceny i doskonalenia programów Kierunkowego Zespołu ds. Programów Kształcenia, do zadań którego należy: analiza programów kształcenia pod kątem oceny efektów kształcenia, stanowiąca podstawę ich doskonalenia; monitorowanie osiągnięcia kierunkowych efektów kształcenia; analiza kart przedmiotów, uwzględniająca dobór metod, dobór literatury, określenie wymagań wstępnych, nakład pracy własnej studenta, punkty ECTS, odniesienie efektów przedmiotowych (modułowych) do kierunkowych, adekwatność metod oceny; analiza zgodności tematów prac dyplomowych z kierunkiem studiów oraz przestrzegania regulaminu prac dyplomowych; analiza dostępności dla studenta pracowników naukowo-dydaktycznych i niebędących nauczycielami akademickimi; analiza współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi w zakresie realizowanego/modyfikowanego/przygotowywanego programu kształcenia; analiza udziału studentów w procesie tworzenia programu i oceny programu kształcenia; opiniowanie wzorów suplementów do dyplomu wydawanych w danym roku akademickim; przedstawianie Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia wyników samooceny z zakresu jakości kształcenia w formie corocznego sprawozdania z działalności Kierunkowego Zespołu ds. Programów Kształcenia.

Natomiast zadania Wydziałowego Zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia obejmują: przeprowadzenie wewnętrznej oceny stanu wyjściowego według wytycznych Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia; przygotowywanie i koordynowanie wydziałowych badań ankietowych; sporządzanie raportu z uzyskanych wyników badań ankietowych; monitorowanie wprowadzania rekomendacji Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia w celu poprawy jakości kształcenia na Wydziale; publikowanie wyników oceny jakości kształcenia na Wydziale (wyniki badań ankietowych); opiniowanie programów kształcenia zgodnie z KRK; opiniowanie metod oceny osiągania założonych efektów kształcenia; monitorowania kariery zawodowej absolwentów oraz opinii pracodawców w zakresie przygotowywania absolwentów do pracy zawodowej; monitorowanie jakości obsługi administracyjnej nauczycieli akademickich, studentów, doktorantów itp.

Zadania Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia obejmują opracowywanie oceny stanu wyjściowego w oparciu o uzyskane wyniki samooceny na Wydziale; opracowywanie dokumentacji w zakresie zapewniania jakości kształcenia specyficznej dla Wydziału (przygotowanie części ankiety specyficznej dla Wydziału); opiniowanie propozycji zmian w programach kształcenia; opiniowanie nowych programów z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy, wyników monitorowania karier absolwentów, zakładanych efektów kształcenia; monitorowanie obsady kadrowej zajęć dydaktycznych; monitorowanie procesu dyplomowania; monitorowanie zabezpieczenia infrastruktury dydaktycznej; opiniowanie harmonogramu i organizacji zajęć; opracowywanie harmonogramu i organizacji zajęć; opracowywanie rekomendacji dotyczących doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale w oparciu o raport Wydziałowego Zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia.

Podstawowym celem przeglądu programu kształcenia jest ocena i zapewnienie realizacji założonych efektów kształcenia oraz spójności między efektami kształcenia, a programem studiów. Dokonując przeglądu/doskonalenia programu studiów, uwzględnia się wyniki płynące z monitoringu rynku pracy w zakresie aktualizacji potrzeb tego rynku, propozycje zmian sformułowane przez opinie wyrażone przez interesariuszy wewnętrznych, opinie Parlamentu Studentów UJK a także sugestie Komisji ds. Jakości Kształcenia. W procesie monitorowania realizacji programu studiów wykorzystuje się przede wszystkim: analizę wyników studiów oraz jakości prac dyplomowych, ocenę jakości prowadzonych zajęć (poprzez hospitacje oraz badania ankietowe studentów), pozyskiwanie opinii pracodawców (bezpośrednie spotkania z lokalnymi pracodawcami), analizę wyników ankietyzacji. Natomiast przy ocenie stopnia osiągnięcia efektów kształcenia przez studentów wykorzystuje się poza wymienionymi wcześniej m.in. wyniki oceniania studentów dokonywane przez nauczycieli realizujących dany przedmiot, hospitacje zajęć nauczycieli akademickich; wyniki bieżącego monitorowania zaliczania przedmiotów kierunku przez prowadzących zajęcia; analizę wyników ankietyzacji studentów na zakończenie każdego przedmiotu w semestrze, w tym wyniki samooceny; analizę oceny przedmiotów dokonywaną po każdym semestrze, analizę wyników procesu dyplomowania oraz monitorowania jakości prac dyplomowych. Program i plan studiów na ocenianym kierunku jest corocznie przeglądany. W trakcie wizytacji przedstawiono raport z oceny wewnętrznej z dnia 23 marca 2017 r. oraz 23 stycznia 2018 r. w których oceną wewnętrzną objęto m.in. program kształcenia na kierunku zarządzanie oraz dokumentację zatwierdzającą zmiany w planach studiów. W kwietniu 2017 r. wdrożono zmiany w programach zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. Zweryfikowano dotychczasowe kierunkowe efekty kształcenia dostosowując je do nowych wytycznych. Jednocześnie zadeklarowano, iż od roku akademickiego 2017/2018 uwzględnione zostaną jako formę zajęć konwersatoria i warsztaty w ramach profilu praktycznego. Ponadto w programie studiów obowiązującym od roku 2017/2018 wprowadzono również szereg modyfikacji polegających na rezygnacji z niektórych przedmiotów, zmianach liczby godzin.

W wyniku styczniowego przeglądu wewnętrznego sformułowano następujące uwagi, wskutek których podjęto natychmiastowe działania doskonalące:

- w planie studiów 2017/2018 w module ogólnouczeniowym stwierdzono błędnie rozpisany nakład pracy student w dwóch przypadkach na studiach stacjonarnych, co znalazło odzwierciedlenie w łącznym nakładzie pracy studenta w module ogólnouczeniowym;
- zaproponowano korektę nieuzasadnionego zmniejszenia o połowę liczby godzin zajęć z przedmiotu „Zarządzanie”;
- oraz zaproponowano skorygowanie nieuzasadnionego usunięcia przedmiotu „Rachunkowość zarządcza przedsiębiorstw agrobiznesu w” w planie specjalności „Rachunkowość zarządcza w agrobiznesie”.

Przy modyfikacji efektów kształcenia, każdorazowo modyfikowane są karty przedmiotów. W zakresie analizy uwzględnia się dobór metod, literatury, określenie wymagań wstępnych, nakład pracy własnej studenta, punkty ECTS, odniesieni efektów przedmiotowych (modułowych) do kierunkowych, adekwatność metod oceny. Aczkolwiek podczas spotkania z osobami odpowiedzialnymi za wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zgłoszono informację, iż zmiany w formularzach kart przedmiotów powodują trudności z uwagi na brak ogólnych zasad ich przygotowania. Studenci otrzymują karty przedmiotów w wersji papierowej w sekretariatach katedr i instytutu. Z niektórych przedmiotów karty modyfikowane są częściej, natomiast raz na rok prowadzony jest przez przegląd przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia.

Ponadto, realizując założenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, Zespół Kierunkowy ds. Programów Kształcenia, dokonuje systematycznej oceny sposobu

weryfikowania efektów kształcenia. Członkowie zespołu dokonują wyrywkowej oceny złożonej dokumentacji w postaci prac kontrolnych, zwracając uwagę na realizację wszystkich zaplanowanych do realizacji efektów, a mianowicie, czy zostały uwzględnione w treściach prac oraz zestawach zagadnień problemowych, stanowiących komplementarny element weryfikujący, zaplanowane efekty kształcenia, zarówno wiedzy, jak i umiejętności oraz kompetencji społecznych. Zespół Oceniający sformułował krytyczne uwagi dotyczące prac dyplomowych i uznaje iż należy podjąć działania doskonalące w tym zakresie. Na kanwie ostatniego przeglądu programu podjęto dyskusję w kierunku doprecyzowania zakresu wymagań stawianych studentom w kontekście zakładanych w kartach przedmiotów efektów kształcenia. Ponadto sformułowano zalecenia dotyczące aktualności wykazanej literatury, celów przedmiotów, efektów kształcenia, metod i kryteriów oceny, a mianowicie:

- Lektorat języka obcego B2 - konieczności uzupełnienia literatury podstawowej i uzupełniającej czy braku przedmiotowych efektów kształcenia w zakresie wiedzy i kompetencji społecznych;
- „Socjologia” – w pozycji wykaz literatury, zbyt dużo pozycji literatury uzupełniającej, w kryteriach oceny brak kryteriów oceny procentowej;
- „Ochrona własności intelektualnej” – brak precyzyjnie określonych metod dydaktycznych;
- „Zarządzanie jakością” oraz „Zarządzanie zasobami ludzkimi”, „Zarządzanie projektami” – brak precyzyjnie określonych celów przedmiotu w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Trzeba zauważyć iż Zespół Oceniający również dostrzegł te słabości w tym dotyczące aktów prawnych.

Na Wydziale w opracowaniu programów kształcenia oraz dostosowaniu efektów kształcenia do oczekiwań rynku pracy zaangażowani są w sposób systemowy przede wszystkim interesariusze wewnętrzni. Do interesariuszy wewnętrznych, którzy realizują określone zadania związane z projektowaniem efektów kształcenia należą przede wszystkim studenci oraz kadra dydaktyczna ocenianego kierunku. Interesariusze wewnętrzni uczestniczą w projektowaniu efektów kształcenia i ich zmian poprzez ich udział w Radzie Wydziału, Komisji ds. Jakości, Kierunkowych Zespołach. Studenci mogą inicjować zmiany w projektowaniu i realizacji efektów kształcenia oraz przebiegu procesu dydaktycznego. Nauczyciele akademicki jako członkowie Rady Wydziału oraz gremiów jakościowych biorą udział w procesie projektowania efektów kształcenia poprzez uczestnictwo w posiedzeniach ww. organów, podczas których omawiane są sposoby realizacji założonych efektów kształcenia i ich weryfikacji w ramach poszczególnych przedmiotów.

Z informacji zawartych na stronie internetowej Wydziału Nauk Społecznych wynika, że w składach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia i Wydziałowego Zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia są przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych (w pierwszym przypadku są to dwie osoby, w drugim jedna), jednak nie potwierdziła tego przedstawiona podczas wizytacji dokumentacja. W składzie Kierunkowego Zespołu Kształcenia ds. kierunku Zarządzanie (KPZK) nie ma przedstawiciela interesariuszy zewnętrznych. Z protokołów i notatek dokumentujących spotkania nie wynika także, aby udział interesariuszy zewnętrznych w pracach tych gremiów był stały. Ma on raczej charakter akcyjny i doraźny. Przykładowo w zebraniu KPZK, które odbyło się w grudniu 2017 roku uczestniczyło 3 przedstawicieli lokalnych pracodawców. Celem przedmiotowego spotkania było usystematyzowanie współpracy i określenie jej form oraz udziału interesariuszy w projektach naukowo-badawczych. Spotkanie miało charakter inicjujący współpracę także w zakresie wspólnego opracowywania, jak też doskonalenia programu studiów na ocenianym kierunku, opiniowania specjalności, organizacji wizyt studyjnych, organizacji praktyk studenckich, konsultacji tematów prac licencjackich. Kierunkowy Zespół ds. Programów Kształcenia na kierunku zarządzanie dosyć regularnie omawia i analizuje natomiast zagadnienia związane z

możliwościami i stanem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym lub praktykami studenckimi.

W 2016 roku Wydział Nauk Społecznych pozyskał 4 pisemne opinie na temat programu kształcenia na kierunku Zarządzanie od 4 przedsiębiorstw o różnym profilu działalności. Opinie te są pozytywne, jednak bardzo ogólne. Ponadto pozyskane zostały także opinie w sprawie przyjętych efektów kształcenia na kierunku, które zostały podpisane przez kilkunastu pracodawców. Wszystkie zostały przygotowane na takim samym, wystandaryzowanym formularzu i nie zawierają uwag, sprowadzając się do podkreślenia pozytywnej opinii.

Kierunkowy Zespół ds. Programów Kształcenia pozytywnie ocenił dotychczasową współpracę z interesariuszami zewnętrznymi dotyczącą podejmowanych działań doskonalących kształcenia na kierunku zarządzanie, ze szczególnym uwzględnieniem specjalności zarządzanie procesami logistycznymi w przedsiębiorstwie. Podejmowane konsultacje z firmami logistycznymi w regionie Piotrkowskim zmierzają do uzyskania opinii i ewentualnych propozycji modyfikacji programu kształcenia na tej specjalności.

Niemniej jednak Wydziałowa Komisja ds. Jakości nadal identyfikuje jako wyzwanie zacieśnienie współpracy z interesariuszami, tak by rzeczywiście formułowali oni uwagi do programów i efektów kształcenia.

Monitorowaniu i doskonaleniu programów kształcenia służy także okresowa i bieżąca ocena kadry realizującej kształcenie na ocenianym kierunku. Uzyskanie opinii dotyczące nauczycieli i oceny mają wpływ na ich funkcjonowanie w Wydziale. Ponadto prowadzona jest systematyczna ocena infrastruktury wspierającej proces dydaktyczny pod kątem jej dostosowania do możliwości osiągania efektów kształcenia.

Ponieważ Akademickie Biuro Karier nie było w stanie udzielić informacji o losach absolwentów kierunku zarządzanie z lat 2016, 2017, Wydział Nauk Społecznych skierował do osób, które ukończyły studia na kierunku zarządzanie w latach 2016 i 2017 bezpośrednią prośbę o wypełnienie krótkiej ankiety dotyczącej ich sytuacji zawodowej po ukończeniu studiów oraz oceny wiedzy zdobytej podczas studiów pod kątem jej przydatności w pracy oraz satysfakcji, jaką dały im studia. Ankieta została przesłana na adresy e-mail, które absolwenci pozostawili w Dziekanacie Wydziału. Ponieważ pierwsze zapytanie nie spotkało się ze znacznym odzewem skierowane zostało ponownie. Niestety ostatecznie ankietę odesłało tylko 6 osób. Jest to zdecydowanie zbyt mało, aby na tej podstawie wyciągnąć wnioski dotyczące losów absolwentów. Mimo wszystko Wydział Nauk Społecznych liczy, że w najbliższej przyszłości za pośrednictwem Biura Karier, uda się poprawić sytuację w zakresie monitorowania losu absolwentów kierunku zarządzanie.

Analiza dokonana przez zespół oceniający wykazała, iż w jednostce podejmowane są działania związane z monitorowaniem i okresowymi przeglądami programów kształcenia, a w następstwie identyfikowane są braki oraz podejmowane działania mające na celu doskonalenie (przykłady j.w.). Niewątpliwie w kontekście profilu praktycznego wyzwaniem pozostaje włączanie interesariuszy zewnętrznych w procesy monitorowania i oceny, a także zapewnienie im realnego wpływu na kształtowanie programu kształcenia.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA wskazali, iż ich wnioski są brane pod uwagę przy projektowaniu programu kształcenia, przede wszystkim w oparciu o wnioski przedkładane na właściwych komisjach przez przedstawicieli samorządu. Przedstawiciele wydziałowego Samorządu Studenckiego wskazali, że władze umożliwiają im aktywny udział w procesie projektowania i monitorowania programu kształcenia. Proces ten odbywa się w oparciu o wewnętrzne procedury włączające interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. W opinii studentów zauważalne są stopniowe zmiany w programach kształcenia dla kolejnych cykli, jako przykłady wymienili zmiany dotyczące zmniejszenia liczby godzin niektórych modułów kształcenia. Regularnie pod koniec każdego semestru prowadzone są ankiety dotyczące

prowadzących zajęcia, a jej wnioski są opracowywane i przedstawiane radzie wydziału i kierownikom katedr. Studenci stwierdzili, iż nie są zapoznawani z wynikami prowadzonej oceny, nie mają pełnej świadomości celu prowadzenia ankiet i nie biorą w nich zbyt chętnie udziału.

3.2

Uczelnia i Wydział zapewniają dostęp do kompleksowych i aktualnych informacji, poprzez stronę internetową, system Wirtualnej Uczelni oraz profil w serwisie Facebook, mailing, jak i tradycyjne formy przekazu, tj. gabloty informacyjne, spotkania tematyczne itp. Strona internetowa oraz zakres udostępnionych informacji jest adresowany do różnych grup odbiorców tj. kandydatów na studia, studentów, pracodawców, nauczycieli akademickich itd.

Informacja o programie kształcenia dostępna jest na stronie internetowej Wydziału. Poprzez stronę zapewniony jest dostęp do informacji dotyczących zasad rekrutacji, procesu kształcenia w tym: efektów kształcenia (po zalogowaniu), planów studiów, uzyskiwanych kwalifikacji, sylwetki absolwenta, zasad dyplomowania, obowiązujących regulaminów. Podstawowym źródłem informacji o programie kształcenia są udostępnione karty przedmiotów. Przez System Wirtualny Dziekanat, studenci mają dostęp do ocen uzyskiwanych w ramach poszczególnych przedmiotów oraz do informacji zamieszczanych w systemie przez pracowników Dziekanatu. Na stronie Uczelni zamieszczane są także bieżące informacje dla studentów dotyczące np. zmian w planie zajęć, wydarzeń odbywających się na terenie Uczelni, szkoleń i warsztatów dla studentów, zasad wyboru przedmiotów. Pracodawcy mają dostęp do programu studiów, aktualności.

Ocena jakości funkcjonowania różnych kanałów informacyjnych i kontaktów z Uczelnią dokonywana jest na bieżąco, Nie są prowadzone formalne działania monitorujące satysfakcję studentów jak i innych odbiorców z dostępu do informacji .

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Na Uczelni i Wydziale zostały przyjęte przejrzyste procedury w zakresie projektowania, zatwierdzenia, monitorowania i okresowego przeglądu programów kształcenia. Wydział stosuje różnorodne formy udziału interesariuszy wewnętrznych w doskonaleniu i realizacji programów kształcenia: związanej z programem studiów i jakością kształcenia. W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia monitoruje się stopień osiągania zakładanych efektów kształcenia. Monitorowanie prowadzone jest na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania. Systematycznie podejmowane są działania umożliwiające ocenę przyjętych sposobów weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć.

Jednostka utrzymuje stały kontakt ze swoimi absolwentami i wiedza nt. losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy, jak i stopień ich wykorzystania jest znany, aczkolwiek responsywność na zapytania jest nadal niewielka. Monitorowaniu podlega także prowadzona polityka kadrowa, stosowane są ankiety oceniające nauczycieli na wszystkich poziomach i formach studiów. Wyniki tych ocen są brane pod uwagę przy obsadzie zajęć w kolejnych cyklach oraz doskonaleniu programu kształcenia.

Doskonalenie programu kształcenia realizowane jest na Wydziale przy udziale całej społeczności akademickiej oraz interesariuszy zewnętrznych. Aczkolwiek należałoby rozważyć zwiększenie realnego udziału interesariuszy zewnętrznych w procesie monitorowania, oceny i doskonalenia programu. W opinii studentów ich wnioski są brane przy projektowaniu programu kształcenia, co widzą m.in. na podstawie zmian w programach kształcenia dla kolejnych cykli kształcenia

Zarówno Uczelnia, jak i Wydział zapewniają interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym szeroki dostęp do informacji nt. programu kształcenia i realizacji procesu kształcenia, zarówno w wersji elektronicznej, jak i papierowej. Przekazywane informacje są kompleksowe, aktualne, zrozumiałe oraz zgodne z potrzebami poszczególnych grup odbiorców. Wyniki oceny publicznego dostępu do informacji dokonywane przez studentów i kandydatów są wykorzystywane do podnoszeniu jego jakości, w tym zgodności z potrzebami odbiorców.

Studenci przyznali, że mają dostęp do pełnych i aktualnych informacji dotyczących procesu kształcenia, poprzez stronę internetową, system Wirtualnej Uczelni oraz profil na portalu Facebook. W opinii studentów w razie potrzeby mogą bez problemu odnaleźć niezbędne informacje dotyczące pomocy materialnej, planów zajęć, domów studenckich, wymian, wsparciu dla osób niepełnosprawnych oraz sylabusy.

Dobre praktyki

Uczelnia cyklicznie organizuje „Dni Jakości Kształcenia”. W 2018 roku jest to cykl spotkań pod nazwą „Jakość bez granic”. Działania te służą optymalizacji jakości nauczania i z całą pewnością powinny być w przyszłości kontynuowane.

Zalecenia

- Zaleca się pogłębienie i rozszerzenie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, np. poprzez większe zaangażowanie przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w gremia odpowiedzialne za proces zapewnienia jakości kształcenia

- zaleca się wewnętrzną ocenę procesu dyplomowania w celu zapewnienia pełnej zgodności tematyki prac dyplomowych z kierunkiem zarządzania.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne kadry

4.2. Obsada zajęć dydaktycznych

4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1

W załączniku nr 2.4 do Raportu Samooceny pt. Charakterystyka kadry prowadzącej zajęcia na kierunku *zarządzanie* podano szczegółowe informacje na temat dorobku naukowego, doświadczenia praktycznego i dydaktycznego 28 nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów, wliczając w to lektorów języków obcych (4 osoby) oraz osoby prowadzące zajęcia z wychowania fizycznego (2 osoby). Lektura tego dokumentu skłania do stwierdzenia, że kadra naukowo-dydaktyczna realizująca proces kształcenia reprezentuje właściwe dla kierunku spektrum specjalności naukowych, wśród których znajdują się między innymi:

- Zarządzanie nieruchomościami,
- Zarządzanie strategiczne,
- Zarządzanie w logistyce,
- Innowacje w przedsiębiorstwie,
- Agrobiznes,
- Bankowość,
- Matematyka

- Rachunkowość finansowa,
- Marketing,
- Gospodarka cyfrowa,
- Prawo,
- Bezpieczeństwo pracy,
- Technologie i bezpieczeństwo informacji,
- Wielowymiarowa analiza statystyczna
- Prognozowanie gospodarcze.

Jak widać, kadra reprezentuje zróżnicowany dorobek, z uwagi na dyscypliny i subdyscypliny naukowe, a w obrębie dyscypliny nauki o zarządzaniu takie specjalizacje, jak Zarządzanie nieruchomościami, Zarządzanie strategiczne, Zarządzanie w logistyce. Z dokumentacji przedstawionej przez jednostkę odpowiedzialną za oceniany kierunek wynika, że około 30% dydaktyków prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, na podstawie którego można uznać spełnienie wymagań wskazanych dla studiów o profilu praktycznym. Dorobek praktyczny kadry jest również zróżnicowany bo związany z bankowością spółdzielczą i komercyjną, oceną projektów inwestycyjnych, zarządzaniem przedsiębiorstwem i zarządzaniem produkcją. Kadra prowadząca zajęcia na ocenianym kierunku posiada doświadczenie dydaktyczne z uwagi na długoletnią pracę w Uczelni w Kielcach jak i na Wydziale w Piotrkowie Trybunalskim.

Uczelnia do minimum kadrowego zaproponowała 9 nauczycieli akademickich. Na podstawie analizy dorobku naukowego, doświadczenia zawodowego, analizy obciążeń dydaktycznych i złożonych oświadczeń o przynależności do minimum kadrowego Zespół Oceniający PKA stwierdza, że 8 (w tym: 3 dr. hab. i 5 doktorów) spośród 9 nauczycieli akademickich zaproponowanych przez władze Wydziału Nauk Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim spełnia wymogi Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 roku w sprawie warunków prowadzenia studiów. Osoby te posiadają dorobek naukowy w obszarze nauk społecznych w dyscyplinie naukowej nauki o zarządzaniu lub ekonomia, do których odnoszą się efekty kształcenia a kilku również odpowiednie doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. Wydział posiada zatem minimum kadrowe na studiach I stopnia na ocenianym kierunku *zarządzanie* – profil praktyczny.

Do minimum kadrowego nie zaliczono jednego doktora, którego dorobek mieści się w obszarze nauk ścisłych. Osoba ta nie posiada ponadto zdobytego poza uczelnią doświadczenia zawodowego, związanego z ocenianym kierunkiem studiów.

Szczegółowy wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego ocenianego kierunku zamieszczono w załączniku nr 4, zaś osoby niezaliczone do minimum kadrowego wykazano w załączniku nr 5.

Warto w tym miejscu nadmienić, że przy zaliczaniu wykładowców do minimum kadrowego sugerowano się przede wszystkim: przypisaniem efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów do trzech dyscyplin w dziedzinie nauk ekonomicznych, z dyscypliną wiodącą nauki o zarządzaniu, a także aktualnym dorobkiem naukowym i doświadczeniem praktycznym poszczególnych osób, a nie tylko informacjami wynikającymi z dyplomów o posiadanych stopniach i tytułach naukowych oraz tytułach zawodowych. W jednym przypadku uznano, że dorobek naukowy po uzyskaniu stopnia doktora w obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, jest wystarczający, aby zaliczyć go do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk ekonomicznych dyscypliny ekonomia, do której odnoszą się efekty kształcenia. Staż pracy osób zaliczonych do minimum kadrowego jest zróżnicowany. Niektórzy nauczyciele akademicy pracują na WNS w Piotrkowie Trybunalskim od roku 2007, inni zostali zatrudnieni w ostatnich dwóch czy trzech latach. Można stwierdzić, że w ostatnich dwóch latach następuje częściowa wymiana kadry zatrudnionej na Wydziale, zmierzająca w kierunku ustabilizowania kadry zatrudnionej na podstawowym miejscu pracy.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że znaczna część kadry zaliczonej do minimum kadrowego posiada różnicowane praktyczne doświadczenie zawodowe. Na 8 osób zaliczonych do minimum kadrowego 6 posiada dorobek praktyczny zdobyty poza uczelnią, którym może się dzielić ze studentami. Można zatem stwierdzić, że dorobek naukowy i zawodowy kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku w tym tworzącej minimum kadrowe jest różnicowany i kompleksowy (są bowiem w składzie kadry osoby specjalizujące się zagadnieniach związanych z przedmiotami podstawowymi, kierunkowymi jak i specjalnościowymi), prawidłowo dobrany pod względem reprezentowanych dyscyplin oraz posiadanego dorobku praktycznego do potrzeb dydaktycznych kierunku zarządzania co umożliwia realizację wszystkich zakładanych efektów kształcenia.

4.2.

Przy przydziale zajęć dydaktycznych władze Uczelni starają się brać pod uwagę przede wszystkim zgodność dorobku naukowego i kompetencji dydaktycznych osób prowadzących zajęcia z dyscyplinami naukowymi powiązanych z tymi zajęciami oraz wysokość pensum dydaktycznego danego pracownika. Kwalifikacje kadry dydaktycznej, szczególnie tej wliczanej do minimum kadrowego są przedmiotem analizy dokonywanej przez funkcjonujące w ramach Uczelni i Wydziałów Komisje ds. Jakości Kształcenia. W chwili zmiany profilu kształcenia z ogólnoakademickiego na praktyczny większy nacisk kładziony jest na zajęcia, które prowadzą do osiągnięcia przez studentów kompetencji zawodowych (praktycznych).

Cechą charakterystyczną kadry prowadzącej zajęcia na kierunku *zarządzanie* jest dorobek praktyczny, co ma duże znaczenie w procesie kształcenia i dzielenia się doświadczeniem. Dotyczy to głównie osób z minimum kadrowego. Wśród osób spoza minimum kadrowego tylko 3 osoby posiadają doświadczenie praktyczne, m. in. w zarządzaniu sieciami komputerowymi i obsłudze informatycznej systemów zarządzania, rachunkowości i analizie statystycznej z wykorzystaniem oprogramowania SPSS. Nie jest to liczba zbyt duża, zatem można zasugerować pozyskanie kolejnych osób z praktyki gospodarczej do prowadzenia zajęć praktycznych i warsztatowych na ocenianym kierunku.

Obsada zajęć dydaktycznych jest prawidłowa. Dorobek i kompetencje pracowników prowadzących zajęcia odpowiadają dyscyplinom naukowym w których te zajęcia są prowadzone. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym są prowadzone przez osoby których większość posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. W większości wypadków można zauważyć zbliżone obciążenie godzinowe pracowników na ocenianym kierunku studiów.

4.3

Władze Wydziału wskazują, że priorytetem polityki kadrowej na Wydziale jest pozyskanie kadry na podstawowe miejsce pracy. Zatrudnianie nowych nauczycieli akademickich zależy od liczby kandydatów na studia. Procedury kadrowe określają wymogi wspólne dla uczelni publicznych, którym podlega Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Rekrutacja pracowników Katedry Zarządzania odbywa się w drodze konkursów na dane stanowisko. Z kolei jakość kształcenia oraz działalność naukowa pracowników weryfikowana jest za pomocą przyjętego przez WNS systemu ocen nauczycieli akademickich obejmującego: oceny każdego pracownika dokonywane co 4 lata przez Radę Wydziału, ewaluację zajęć dydaktycznych dokonywaną przez studentów w każdym roku akademickim na wszystkich kierunkach studiów, hospitację zajęć dydaktycznych dokonywaną co dwa lata przez samodzielnych pracowników naukowych. Procedury hospitacji i ankietyzacji są odzwierciedlone w WSZJK Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach przyjętego Uchwałą Senatu nr 84/2017 w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Podczas wizytacji ZO PKA udostępnione zostały Udostępniono także plany hospitacji, arkusze hospitacji oraz wyniki

ankietyzacji nauczycieli akademickich za ostatnie trzy lata. Arkusze są skrupulatnie wypełnione, zaś ocena udokumentowana, przy czym główne uwagi osób hospitujących zajęcia dotyczą konieczności większej aktywizacji studentów podczas zajęć. Pytania ankietowe dotyczą m.in. realizacji zajęć zgodnie z założonymi efektami zawartymi w karcie przedmiotu, wykorzystania infrastruktury uczelni, przejrzystości zasad zaliczania, sposobu przekazywania wiedzy oraz terminowości odbywania zajęć i zgodności z harmonogramem.. Z dokumentów wynika, że oceny hospitacji są pozytywne, zaś nauczyciele akademicy są dobrze oceniani przez studentów. Wyniki oceny studenckiej mają wpływ na ocenę okresową pracownika, lecz nie ma sformalizowanej procedury w jaki sposób ta ocena wpływa i jakie konkretnie działania są podejmowane. Z informacji uzyskanych od przewodniczącego WZJK, wynika iż wyniki ankiet przedstawiane są kierownikom katedr i na ich podstawie przeprowadzane są rozmowy z nauczycielami, a w wypadku negatywnych ocen podejmowane są dalsze kroki takie jak zwiększona częstotliwość hospitacji, w tym niezapowiedzianych, rozmowy z przełożonym i odsunięcie od prowadzenia zajęć. Studenci wyrazili opinię, iż kadra naukowo-dydaktyczna jest dobierana odpowiednio, ma bardzo duże kompetencje i wiedzę praktyczną, która jest wyjątkowo przydatna i interesująca w trakcie zajęć. Podkreślali również, iż nie spotkali się dotychczas z sytuacjami nieodpowiedniego traktowania przez nauczycieli akademickich.

Polityka kadrowa prowadzona w Katedrze Zarządzania WNS w Piotrkowie Trybunalskim jest ukierunkowana na mobilizację pracowników do uzyskiwania stopni i tytułów naukowych, Nauczyciele akademicy zatrudnieni w WNS w Piotrkowie Trybunalskim UJK w Kielcach są wspierani w celu uczestniczenia w pracach badawczych. Wynikiem tych prac są publikacje naukowe lub branżowe, jak również udział w konferencjach naukowych i branżowych, a także zdobywanie kolejnych uprawnień zawodowych. Polityka kadrowa zakłada mobilizowanie pracowników do pozyskiwania grantów badawczych, zaangażowanie w pracach organizacyjnych na rzecz Katedry i Wydziału, aktywność we współpracy i wymianie naukowej z uczelniami krajowymi i zagranicznymi, aktywność we współpracy z praktyką gospodarczą. W tym ostatnim obszarze wykorzystuje się przede wszystkim doświadczenie zawodowe pracowników Wydziału i ich kontakty nieformalne. Wydaje się, że sformalizowane podstawy współpracy między Wydziałem a instytucjami praktyki gospodarczej dawałyby większe szanse na stałe włączenie zajęć osób z praktyki gospodarczej w proces dydaktyczny na kierunku *zarządzanie*.

Na podstawie powyższej analizy można stwierdzić, że zasady zatrudniania, awansowania i zakończenia stosunku pracy w WNS w Piotrkowie Trybunalskim są zgodne z ogólnopolskimi standardami i w pełni zrozumiałe.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Zespół Oceniający PKA stwierdza, że liczba pełnoetatowych pracowników naukowo-dydaktycznych oraz wykładowców zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych jest wystarczająca dla realizacji zakładanych efektów kształcenia. Kwalifikacje naukowe oraz doświadczenie praktyczne i zawodowe nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w tym z tzw. minimum kadrowego tworzą spójny zestaw, który jest adekwatny do potrzeb naukowo-dydaktycznych wynikającym z opisu zakładanych do realizacji efektów kształcenia. Obsada zajęć dydaktycznych jest prawidłowa. Uczelnia realizuje transparentną politykę kadrową, która jest zorientowana na utrzymanie i rozwój własnej kadry akademickiej. Studenci biorą udział w ocenie nauczycieli akademickich poprzez systematycznie prowadzony proces ankietyzacji, a wnioski z tej oceny są uwzględniane w procesie oceny okresowej. Liczba osób z doświadczeniem zawodowym zdobytym poza uczelnią stanowi około 30% ogółu kadry prowadzącej stałe zajęcia na ocenianym kierunku co w perspektywie rozwoju kierunku o profilu praktycznym wymaga zwiększenia .

Dobre praktyki

Zalecenia

Należy pozyskać osoby z otoczenia gospodarczego z doświadczeniem zawodowym do prowadzenia zajęć warsztatowych lub projektowych na ocenianym kierunku studiów i włączenie ich do grona stałej kadry dydaktycznej.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Jednostka odpowiedzialna za oceniany kierunek prowadzi współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w głównej mierze w oparciu o kontakty z lokalnym i subregionalnym środowiskiem pracodawców oraz instytucji administracji publicznej. Wśród typów podmiotów, z którymi prowadzona jest współpraca należy wymienić przede wszystkim przedsiębiorstwa prywatne o różnym profilu (głównie mikro, małe i średnie firmy) oraz jednostki administracji publicznej (w zdecydowanej większości jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego).

Dokumentacja przedstawiona w trakcie wizytacji potwierdza następujące formy współpracy: wizyty studyjne w przedsiębiorstwach w ramach wybranych przedmiotów, regularnie (średnio 2 razy w roku) organizowane dla studentów m.in. przez Biuro Karier warsztaty z udziałem praktyków (np. z zakresu komunikacji interpersonalnej, pozyskiwania funduszy europejskich na rozwój działalności gospodarczej, zarządzania jednostką samorządu terytorialnego lub przedsiębiorstwa) oraz spotkania i wykłady otwarte z praktykami biznesu i administracji publicznej. W powyższych spotkaniach i warsztatach, adresowane do studentów ocenianego kierunku bierze udział na ogół od kilku do kilkunastu osób. Okazjonalnie, w ramach niektórych przedmiotów organizowane są także wizyty studentów w lokalnych przedsiębiorstwach.

Z kilkunastoma podmiotami Wydział Nauk Społecznych podpisał w 2016 roku ramowe porozumienia o współpracy, które mają w głównej mierze deklaratorywny charakter obejmujący swoim zakresem współpracę w zakresie przygotowywania i recenzowania programów kształcenia na wybranych kierunkach studiów, organizację praktyk/staży dla studentów, prowadzenie zajęć warsztatowych dla studentów, wspólną organizację spotkań, paneli dyskusyjnych z udziałem pracodawców i studentów, warsztatów i konferencji tematycznych.

Niewykorzystanym potencjałem współpracy w ramach kierunku jest natomiast obecność i silny rozwój w subregionie piotrkowskim przedsiębiorstw związanych z branżą logistyczną. Warto zwrócić uwagę, że wśród specjalności na ocenianym kierunku znajduje się specjalność logistyczna, jednak nie cieszy się ona zainteresowaniem studentów, co w kontekście wymagań lokalnego i regionalnego rynku pracy wymaga podjęcia zdecydowanych działań przez władze Wydziału.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Główne formy współpracy jednostki odpowiedzialnej za oceniany kierunek z otoczeniem społeczno-gospodarczym to praktyki studenckie, okazjonalne wizyty studyjne w przedsiębiorstwach w ramach wybranych przedmiotów, spotkania warsztatowe dla studentów z praktyki biznesu w zakresie zarządzania finansami, zarządzania organizacją i logistyką (od 2015 roku) a także w zakresie rozwoju kompetencji miękkich oraz nieformalne spotkania i bezpośrednie rozmowy dotyczące koncepcji kształcenia i ewentualnych modyfikacji programu studiów.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym oparta na stosunkowo nielicznych relacjach bezpośrednich, które ograniczają skuteczny i realny wpływ pracodawców na program studiów. W ostatnim czasie zauważalne jest podejmowanie prób określenia form współpracy i jej zacieśnienia, ale należy je zdecydowanie zintensyfikować i zdynamizować oraz rozszerzyć krąg potencjalnych interesariuszy. Wpływ pracodawców na program studiów jest bardzo pośredni, głównie niesformalizowany i zasadniczo niedookreślony, co w kontekście profilu praktycznego należy uznać za słabą stronę kierunku. Konsultacje programu studiów mają miejsce, ale są one nieformalne i poza identycznymi opiniami wyrażonymi na przygotowanym wzorze formularza nie są udokumentowane.

Włączanie pracodawców i przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w procesy określania i weryfikacji efektów kształcenia mimo prób jego formalizowania ma zatem dosyć fasadowy charakter. Warto natomiast podkreślić bezpośrednie kontakty z przedstawicielami lokalnej administracji publicznej oraz niektórymi firmami, które stanowią dobrą płaszczyznę do rozwijania i pogłębiania współpracy oraz sprzyjają skutecznej realizacji praktyk studenckich.

Dobre praktyki

Cykliczne spotkania z przedstawicielami podmiotów gospodarczych i instytucji w ramach Forum Dialogu poświęcone współpracy nauki z biznesem, możliwości aplikowania o fundusze unijne czy współczesne trendy i narzędzia zarządzania.

Zalecenia

Zaleca się pogłębienie i rozszerzenie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, np. poprzez większe zaangażowanie przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w gremia odpowiedzialne za proces zapewnienia jakości kształcenia.

Rekomenduje się również prowadzenie bardziej szczegółowych i pogłębionych konsultacji z pracodawcami na temat programu studiów,

Sugeruje się rozszerzenie współpracy z otoczeniem w odniesieniu do prac dyplomowych pisanych pod zapotrzebowanie pracodawców i z wykorzystaniem udostępnianych przez nich zasobów, co może stanowić dodatkową wartość dla pracodawców, a dla studentów możliwość zmierzenia się z praktycznym problemem wymagającym rozwiązania i możliwością nabycia ważnych dla rozwoju kariery zawodowej kompetencji.

Warto również nawiązać i rozszerzyć współpracę z przedstawicielami branży logistycznej, która jest branżą rozwojową w subregionie, podczas gdy przedmiotowa specjalizacja w ramach ocenianego kierunku nie cieszy się zainteresowaniem studentów.

Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia

Wydział w Piotrkowie Trybunalskim w UJK w Kielcach posiada niezbędne warunki do umiejdzynarodowienia programu studiów na kierunku *zarządzanie*. Wydział korzysta ze wszystkich umów w zakresie programu Erasmus+ podpisanych przez Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Pełna oferta dostępna jest na stronie <https://erasmus.ujk.edu.pl/>. Studenci kierunku *zarządzanie* mogą wyjeżdżać na studia oraz na praktyki w przedsiębiorstwach, organizacjach albo instytucjach działających w innych krajach uczestniczących w programie. Zestaw uczelni partnerskich jest bardzo szeroki i zróżnicowany. Liczba studentów ocenianego kierunku studiów wyjeżdżających zagranicę nie jest duża, jednak od dwóch lat obserwuje się tendencję wzrostową. Dla przykładu w roku ak. 2016/17 nie

wyjechał żaden student, natomiast w roku 2017/18 wyjechało trzech studentów. Tyle samo osób zostało zrekrutowanych na wyjazd w roku akademickim 2018/19.

Filia UJK w Piotrkowie Trybunalskim w ramach podpisanych umów współpracuje ponadto z kilkunastoma instytucjami zagranicznymi. Należy wśród nich wymienić: Państwowy Uniwersytet Wolyński im. Łesi Ukrainki w Łucku (Ukraina); Filię Rosyjskiego Państwowego Uniwersytetu Humanistycznego w Wielkim Nowgorodzie (Rosja); Uniwersytet Państwowy im. Aleksandra Puszkina w Brześciu (Białoruś); Wołyńską Szkołę Wyższą Gospodarki i Zarządzania w Łucku (Ukraina); Narodowy Uniwersytet im. Tarasa Szewczenki w Kijowie (Ukraina) czy Państwowy Uniwersytet im. Jarosława Mądrego w Nowgorodzie (Rosja). W efekcie tej współpracy pracownicy Katedry Zarządzania uczestniczą w konferencjach międzynarodowych, współpracy naukowej oraz stażach zagranicznych. Wart podkreślenia jest fakt, że jedna z osób zatrudnionych na Wydziale w Piotrkowie na podstawowym miejscu pracy jest bardzo aktywna na arenie współpracy międzynarodowej, uczestniczyła w stażu zagranicznym na *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, a także posiada wspólne publikacje z kolegami z uczelni z Ukrainy. Wskazuje to na fakt, że na Wydziale został zapoczątkowany dobry kierunek działania, potrzeba jednak czasu aby zweryfikować wpływ tych działań na proces dydaktyczny ocenianego kierunku.

Wydział w Piotrkowie Trybunalskim oferuje dla studentów zajęcia w języku angielskim. Zajęcia z makroekonomii i z oceny efektywności inwestycji są prowadzone przez pracowników tego wydziału. Ponadto zapraszani są profesorowie wizytujący. Dla przykładu w maju 2018 r. profesor wizytujący zatrudniony w Instytucie Finansów Międzynarodowych Kijowskiego Narodowego Uniwersytetu Ekonomicznego (Ukraina) oraz w Instytucie Biznesu Uniwersytetu Redlands (USA) przedstawi w języku angielskim wykłady z przedmiotu „Innowacje w przedsiębiorstwie” na kierunku „Zarządzanie” (15 godzin, maj 2018 r.). Podpisanie umowy z profesorem wizytującym jest zaplanowane raz w roku o stałej podstawie wymiaru zajęć dydaktycznych, tj. 60 godzin wykładów i ćwiczeń w języku angielskim. Z kolei w grudniu 2017 r. miał miejsce wykład profesora z Uniwersytetu of Vaasa (Finlandia) w ramach V Forum Gospodarki Współczesnej pt. „Dylematy rozwoju gospodarki lokalnej” – grudzień 2017 r. Stanowi to potencjalną zachętę dla studentów przyjeżdżających, których jednak na Wydziale w Piotrkowie Trybunalskim nie ma. Wydział w zbyt małym stopniu wykorzystuje posiadane możliwości w zakresie umiędzynarodowienia. Dotyczy to zwłaszcza wyjazdów pracowników i studentów kierunku zarządzanie, którzy w małym stopniu są zainteresowani zdobywaniem doświadczenia zagranicznego. Na ocenianym kierunku uczelnia nie zrekrutowała dotychczas studentów z zagranicy na pełny cykl kształcenia.

Z relacji studentów oraz wydziałowego koordynatora ds. wymian międzynarodowych wynika, iż studenci są zainteresowani wyjazdami oraz znają zasady rekrutacji. Studenci w trakcie studiów pierwszego stopnia realizują 120 godzin dydaktycznych lektoratów z języków obcych. W trakcie spotkania z ZO PKA studenci wyrazili opinię, iż zajęcia prowadzone są przede wszystkim z języka angielskiego, a ich poziom jest dla nich satysfakcjonujący.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Słabą stroną umiędzynarodowienia jest niski stopień uczestnictwa pracowników oraz studentów ocenianego kierunku studiów w wymianie międzynarodowej. Na Wydziale można wskazać jednego pracownika - lidera w tej kategorii. Studenci nie mają wzorców i w niewielkim stopniu wykazują zainteresowanie wyjazdem na studia zagranicę, choć ten trend zaczyna się powoli zmieniać. Umiędzynarodowienie na ocenianym kierunku wspierają natomiast przyjazdy wykładowców z zagranicy oraz prowadzenie części zajęć w języku angielskim.

Dla studentów ocenianego kierunku przygotowano ofertę wymian i praktyk zagranicznych. Studenci są informowani o możliwości wyjazdu i znają aktualną ofertę oraz zasady rekrutacji.

Studenci odbywają zajęcia lektoratowe z języków obcych, jak sami przyznali są zadowoleni z poziomu kształcenia oraz wyrazili bardzo pozytywne opinie co do przygotowania i wiedzy lektorów.

Dobre praktyki

Zalecenia

Wskazana jest intensyfikacja działań podjętych na Wydziale, związanych z rozszerzaniem wyjazdów studentów oraz pozyskanie studentów przyjeżdżających.

Warto zachęcić pracowników do wymiany realizacji krótkich wariantów wymiany kadry w ramach Erasmus+

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

7.1. Infrastruktura dydaktyczna oraz wykorzystywana w praktycznym przygotowaniu zawodowym

7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1

Bazę dydaktyczną Wydziału Nauk Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim stanowią: dwa budynki przy ulicy Słowackiego, tj. budynek dydaktyczny A oraz budynek B. Budynki te dysponują łącznie 49 salami wykładowymi i ćwiczeniowymi, ponadto w budynku A znajdują się 4 sale komputerowe, w których m.in. prowadzone są zajęcia z przedmiotów: informatyka, ekonometria z elementami badań operacyjnych, prognozowanie i symulacje. W budynku B znajduje się specjalistyczne laboratorium językowe. Sale dydaktyczne są wyposażone w tradycyjne ławki i krzesła i na ogół dostosowane są wielkością i wyposażeniem do zajęć: duże sale wykładowe wyposażone są w sprzęt multimedialny, mniejsze sale w sprzęt audiotelewizyjny. Studenci krytycznie oceniają bazę dydaktyczną. Sale dydaktyczne nie są w ich opinii wyposażone w nowoczesny sprzęt, stoły i krzesła są w ich ocenie niewygodne biorąc pod uwagę, iż spędzają w nich kilka godzin dziennie. Studenci podkreślili również, iż w niektórych salach zwłaszcza w ciepłych miesiącach konieczna byłaby klimatyzacja co również zauważa ZO. Oba budynki posiadają podjazdy dla wózków inwalidzkich oraz mają zamontowane windy dla osób z niepełnosprawnością. Bazę materialną uzupełniają: biblioteka, czytelnia uczelniana z 40 miejscami pracy, 2 sale gimnastyczne i boisko, dom studencki oraz wydawnictwo naukowe. Baza jest w pełni wystarczająca do liczebności ocenianego kierunku *zarządzanie*. Budynki i sale spełniają niezbędne wymogi w zakresie BHP.

Zajęcia na kierunku *zarządzanie* są realizowane w salach audytoryjnych (multimedialnych), ćwiczeniowych oraz komputerowych. Wyposażenie pracowni komputerowych spełniania podstawowe wymogi zawodowe związane z kształceniem na kierunku *zarządzanie*. W salach komputerowych zainstalowano oprogramowanie specjalistyczne w postaci:

- wersji edukacyjnej programu Comarch ERP oraz Comarch Optima (na 30 komputerów), która nie różni się od wersji komercyjnej. Dodatkowym atutem jest to, że uczelnia, która nabyła program Comarch ERP i Optima może wziąć udział w bezpłatnej certyfikacji swoich studentów. Certyfikację prowadzi Comarch. Wykorzystanie oprogramowania w procesie edukacyjnym umożliwia studentom otrzymanie praktycznej wiedzy z zakresu finansów, rachunkowości i procesów zarządzania jednostką gospodarczą.

- autorskiego oprogramowania aplikacyjnego, dotyczącego systemów informatycznych zarządzania przedsiębiorstwem (zastosowanych w średnich i dużych przedsiębiorstwach) w zakresie prezentacji wybranej funkcjonalności:
 - 1) dziedzinowy system „Kadry i Płace” (m.in. kontekst parametryzacji systemów informatycznych zarządzania, planowania kosztów osobowych - w tym z tytułu wypłat nagród jubileuszowych),
 - 2) dziedzinowy system „Magazynowanie, materiałówka, sprzedaż” – w różnych konfiguracjach,
 - 3) wyspecjalizowany system „Obsługa przydziału odzieży roboczej, służbowej i środków czystości”,
 - 4) wyspecjalizowany system „Obsługa agencji celnej – SAD, Składy Celne, Intrastat”.

Ponadto wykorzystywany jest MS EXCEL do wykonywania bezpośrednich operacji obliczeniowych (również na danych tekstowych i typu data), realizowanych przez studentów, nawiązujących do podobnych zakresów tematycznych, jak w systemach informatycznych zarządzania.

Baza dydaktyczna, umożliwia prowadzenie zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym na odpowiednim poziomie do specyfiki kierunku oraz pozwala na uzyskanie umiejętności zgodnych z założonymi efektami kształcenia. Niektóre zajęcia mają charakter wizyt studyjnych w przedsiębiorstwach, jednak ich zakres jest stosunkowo niewielki.

W trakcie wizytacji zwrócono także uwagę na prawidłowość miejsc odbywania przez studentów praktyk zawodowych (poza pojedynczymi przypadkami wymienionymi w kryterium 2.2). Studenci realizują praktyki m.in. firmach zlokalizowanych w okolicy, w tym w szczególności biurach rachunkowych, oddziałach banków i małych przedsiębiorstwach produkcyjnych, handlowych i usługowych. Zapoznają się tam ze specyfiką stanowisk pracy w rachunkowości, kadrach, sprzedaży czy obsłudze klienta, co dodatkowo pozwala zrealizować zakładane efekty kształcenia. Podczas spotkania z pracodawcami z regionu wskazano, że biura rachunkowe najczęściej pracują na oprogramowaniu InSERT, przez co studenci w trakcie praktyki mają możliwość zapoznania się z funkcjonalnością tego oprogramowania.

W budynku dostępny jest bezprzewodowy Internet, lecz jego zasięg ogranicza się jedynie do kilku punktów. Studenci wyrazili opinię, iż nie jest to dla nich uciążliwe.

7.2.

W raporcie samooceny wskazano, że na koniec 2016 roku stan zbiorów Biblioteki Wydziału Nauk Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim UJK w Kielcach wynosił ogółem 120189 jednostek ewidencyjnych, w tym: książki - 108895 wol., czasopisma – 7610 wol., zbiory specjalne nieelektroniczne – 2 219 j. inw. zbiory specjalne elektroniczne – 429 j. inw. oraz pozostałe dokumenty – 1 036 j. inw. Zbiory te obejmują literaturę z zakresu dyscypliny nauki o zarządzaniu, ekonomia i finanse.

Biblioteka jest skomputeryzowana, pracuje w Zintegrowanym Systemie Zarządzania Biblioteką SOWA, który pozwolił zautomatyzować większość procesów w bibliotece. W ramach systemu bibliotecznego funkcjonują: elektroniczny katalog zbiorów on-line w dostępie lokalnym oraz katalog zbiorów dostępny w sieci Internet. Ponadto czytelnicy mają dostęp do: 11 stanowisk z dostępem do Internetu stacjonarnego, bezprzewodowego Internetu Wi-Fi; 19 terminali z dostępem do katalogu komputerowego; 1 stanowiska komputerowego dla studentów niepełnosprawnych; 2 kopiarek; 2 skanerów oraz 2 drukarek. Biblioteka jest przyjazna dla studentów, otwarta od poniedziałku do soboty w dogodnych dla nich godzinach, ponadto godziny pracy dostosowane są do zjazdów studentów niestacjonarnych (co potwierdzili studenci), zapewnia stały dostęp studentów do źródeł, również wypożyczalnia międzybiblioteczna wspiera działania biblioteki wydziałowej.

Biblioteka Wydziału w Piotrkowie Trybunalskim posiada obecnie ponad 6000 woluminów książek, które mogą być wykorzystane w kształceniu na kierunku *zarządzanie* oraz stanowić literaturę zalecaną w sylabusach przedmiotów. W załącznikach do raportu samooceny przedstawiono opis bibliograficzny wszystkich woluminów, które mogą być wykorzystywane w procesie dydaktycznym. Zbiór ten należy ocenić pozytywnie zarówno pod względem zawartości merytorycznej, jak i pod względem aktualności. Porównanie literatury zalecanej w ramach sylabusów przedmiotów ze stanem biblioteki pozwala na stwierdzenie wysokiego stopnia zgodności. W bibliotece dostępne są zawsze minimum 1-3 egzemplarze każdej pozycji literatury obowiązkowej znajdujących się w sylabusach, które są na bieżąco uzupełniane na podstawie zapotrzebowania zgłaszanego przez nauczycieli.

Można zatem stwierdzić, że książkowe zasoby biblioteczne zapewniają dostęp do literatury wskazanej w sylabusach i wspierają realizację zakładanych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

Biblioteka oferuje ponadto dostęp do kilkunastu czasopism prenumerowanych w wersji tradycyjnej oraz do elektronicznych baz czasopism. W wersji tradycyjnej prenumerowane są m.in. Roczniki statystyczne Acta Universitatis Lodziensis; Folia Oeconomica; Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstwa; Logistyka; Logistyka a Jakość: pismo menadżerów logistyki; Nowoczesne Systemy Zarządzania; Nowoczesny Magazyn; Polska Gazeta Transportowa; Problemy Zarządzania; Spedycja, Transport, Logistyka; Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie; Zarządzanie Innowacyjne w Gospodarce i Biznesie oraz Zarządzanie i Finanse. Analiza tytułów oraz ciągłości prenumeraty wskazuje na niedoinwestowanie biblioteki w zakresie czasopism. Dostępność czasopism w tym branżowych wspomaga realizację efektów związanych z umiejętnościami zawodowymi. Wśród tytułów brakuje jednak istotnych dla aktualizacji wiedzy na profilu praktycznym pozycji, takich jak: Przegląd Organizacji, Przegląd Podatkowy, Marketing i rynek, Gazeta prawna; Rachunkowość, Gazeta podatkowa.

Jednocześnie biblioteka wydziału umożliwia dostęp do następujących katalogów elektronicznych: Karo, NUKAT, Katalog Bibliotek Naukowych PAN, Katalog FIDKAR; Katalog Bibliotek Anglistycznych POLANKA, wirtualnych katalogów bibliotecznych udostępnianych poprzez strony domowe bibliotek, bibliograficznych baz danych: Bazy Biblioteki Narodowej, w tym m.in. Bibliografia książek polskich, Bibliografia artykułów z czasopism polskich, a także Centralny Katalog Czasopism Zagranicznych oraz Centralny Katalog Książek Zagranicznych (1975 -), bazy bibliograficznej artykułów z czasopism EDUKACJA, baz danych udostępnianych w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki: ELSEVIER, Springer, Web of Knowledge, EBSCO, Wiley-Blackwell, Nature, Science, iBUK – czytelnia internetowej podręczników akademickich i książek naukowych oraz Cyfrowej Wypożyczalnia Międzybibliotecznej Książek i Czasopism Naukowych – ACADEMICA. Biblioteka zapewnia dostęp do swoich zbiorów osobom niepełnosprawnym. W czytelni zapewniono studentom dostęp do stanowiska komputerowego dla studentów niepełnosprawnych, zapewniona jest także asysta pracownika biblioteki.

Oceniając warunki materialne biblioteki oraz posiadane zasoby, w tym: książki naukowe, podręczniki oraz elektroniczne bazy danych należy podkreślić, iż stanowią one wystarczające wsparcie w zakresie poszerzania wiedzy i umiejętności praktycznych przez studentów kierunku *zarządzanie*. Jednocześnie mogą one wspierać rozwój naukowy i zawodowy kadry dydaktycznej.

7.3

Ocena zasobów bibliotecznych jest dokonywana okresowo przez pracowników i studentów. Zgłaszają oni zapotrzebowanie na zakup nowych pozycji książkowych bądź zwiększenie liczby dotychczas posiadanych woluminów. Zasoby systemu bibliotecznego są okresowo uzupełniane

w oparciu o informacje zarówno od prowadzących zajęcia, jak i od studentów. Podczas wizytacji ZO PKA zwrócił uwagę na brak systematycznego finansowania zakupów – zwłaszcza czasopism do biblioteki wydziałowej przez jednostkę centralną jaką jest Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Baza dydaktyczna jest oceniana przez służby administracyjne na bieżąco, przez kadrę akademicką podczas hospitacji zajęć. Studenci mogą oceniać bazę podczas spotkań z władzami Wydziału. Ponadto ocena bazy dydaktycznej, systemu biblioteczno- informacyjnego i zasobów edukacyjnych dokonywana jest podczas opracowywania Strategii Rozwoju Wydziału. Brak jest jednak systemowej i kompleksowej oceny infrastruktury dydaktycznej.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Rozmiar i dostosowanie bazy dydaktycznej i naukowej do potrzeb wynikających z realizacji procesu kształcenia na kierunku *zarządzanie* do zajęć dydaktycznych można uznać za właściwe dla osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia, w tym przygotowania do pracy zawodowej. Dla studentów dostępne są sale komputerowe z specjalistycznym oprogramowaniem, a także sala gimnastyczna i siłownia. Do dyspozycji studentów jest także bezprzewodowy Internet, lecz jego zasięg jest ograniczony do kilku punktów w budynku. Dostępność sal dla osób niepełnosprawnych ruchowo oraz wyposażenie dla osób niedowidzących w bibliotece jest wystarczająca. Sale są ponadto wyposażone w projektory, komputery i inne urządzenia, co pozwala zróżnicować formy prowadzenia zajęć. Zasoby biblioteczne (elektroniczne i tradycyjne) zawierają literaturę wskazaną w sylabusach i wspierają realizację efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Słabszą stroną jest zbyt mała liczba aktualnych tytułów czasopism.

Studenci w trakcie spotkania z ZO PKA przyznali, iż mimo krytycznych uwag dotyczących bazy dydaktycznej nie wpływa to na osiąganie przez nich efektów kształcenia.

Dobre praktyki

Zalecenia

Zaleca się rewizję prenumerowanych czasopism w kierunku ich aktualizacji pod kątem oferowanych specjalności oraz prac dyplomowych przygotowywanych przez studentów.

Zaleca się opracowanie systemowej oceny bazy dydaktycznej, systemu biblioteczno-informacyjnego i zasobów edukacyjnych przez całą społeczność akademicką Wydziału i wykorzystywanie jej wyników do rozwoju infrastruktury.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągania efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA wyrazili opinię, iż uczelnia zapewnia im kompleksowe wsparcie w procesie kształcenia. W swoich wypowiedziach wielokrotnie podkreślali zaangażowanie nauczycieli, ich życzliwe podejście oraz chęć pomocy na każdym etapie kształcenia. Kadra jest dla nich dostępna w ustalonych godzinach konsultacji, które są także dostosowane do terminów zjazdów studentów niestacjonarnych. Ponadto studenci przyznali, iż mogą liczyć na pomoc nauczycieli także poza wyznaczonymi godzinami

konsultacji, również zdalnie, telefonicznie lub przez pocztę elektroniczną. Studenci przyznali, że dużym ułatwieniem jest ustalenie przynajmniej jednego dyżuru nauczycieli i władz wydziału w godzinach popołudniowych lub wieczornych, dzięki czemu również osoby pracujące mogą w tygodniu skorzystać z pomocy.

Uczelnia zapewnia kompleksowe wsparcie w procesie kształcenia dla studentów z niepełnosprawnościami poprzez indywidualizację procesu kształcenia, wsparcie asystenta dydaktycznego, adaptację materiałów dydaktycznych, dostęp do specjalistycznego sprzętu i oprogramowania oraz dodatkowe konsultacje. Pełnomocnik ds. studentów niepełnosprawnych w momencie rozpoczęcia studiów przeprowadza rozmowy ze studentami weryfikując ich indywidualne potrzeby. Studenci mogą liczyć na pomoc pełnomocnika przy sprawach administracyjnych na uczelni, ponadto w razie potrzeby do dyspozycji studentów jest tłumacz języka migowego.

Studenci mają możliwość ubiegania się o wszystkie stypendia wymienione w art. 173 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. W opinii studentów, system przyznawania stypendiów jest im znany, mają dostęp do regulaminu przyznawania pomocy materialnej, wysokość stypendiów jest zadowalająca, a wypłaty realizowane są bez opóźnień.

Koło Naukowe działające w jednostce realizuje pewne zadania Akademickiego Biura Karier – pod opieką nauczyciela akademickiego studenci wykonują zadania mające na celu aktywizację studentów w zdobywaniu nowych kompetencji oraz ułatwiają start na rynku pracy, poprzez gromadzenie ofert szkoleń, staży czy praktyk oraz organizację spotkań z pracodawcami. Oferta Akademickiego Biura Karier UJK, jednostki uczelnianej, która w swojej ofercie powinna mieć najwięcej działań adresowanych do studentów wchodzących na rynek pracy bądź planujących rozwój kariery zawodowej jest w głównej mierze skierowana do ogółu studentów Wydziału i opiera się na takich formach wsparcia, jak udzielanie informacji o rynku pracy i możliwościach podnoszenia kwalifikacji zawodowych, pośrednictwo pracy, doradztwo zawodowe, organizowanie kursów i szkoleń podnoszących kompetencje studentów, pośredniczenie w kontaktach pomiędzy pracodawcami, a studentami, a także organizowanie spotkań z przedstawicielami pracodawców na terenie uczelni.

Warto natomiast podkreślić dobrą i ścisłą współpracę filii Biura Karier z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej (jednostka Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi), która obejmuje szereg działań z zakresu doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy.

Również Wydział podejmuje akcyjne działania związane ze wsparciem w procesie wchodzenia na rynek pracy, które obejmują spotkania z pracodawcami, wizyty studyjne w niektórych przedsiębiorstwach oraz warsztaty podnoszące kompetencje studentów

Studenci aktywnie działają w Samorządzie Studenckim. W trakcie spotkania z ZO PKA studenci reprezentujący organizacje studenckie przyznali, iż są zaangażowani w życie uczelni, biorą aktywny udział w życiu jednostki, a także jest im zapewnione wsparcie w ich działaniach. Przedstawiciele samorządu podkreślili, iż na swoją działalność otrzymują środki z budżetu Uczelni w Kielcach, lecz w ich opinii środki te są relatywnie mniejsze niż te, które otrzymuje na swoje działania samorząd w Kielcach, mimo, iż skala działania lokalnego samorządu jest bardzo duża.

Studenci mogą liczyć na wsparcie ze strony pracowników dziekanatów, o których studenci przedstawili pozytywne opinie. Potwierdzili, iż pracownicy dziekanatu są otwarci i chętni do pomocy, zawsze udzielają kompletnego wsparcia w każdej sprawie. Przez studentów został podkreślony bardzo dobry kontakt z dziekanatem, również zdalny, przez pocztę elektroniczną i telefonicznie. Godziny pracy w opinii studentów są odpowiednie do ich potrzeb.

Studenci w trakcie spotkania z ZO PKA przyznali, iż interesującą formą wsparcia w kontekście wymian międzynarodowych jest przygotowany przez uczelnię przewodnik „Erasmus+ krok po kroku”, który zawiera wypunktowaną listę działań, jakie należy podjąć aby zrekrutować się na wyjazd, co robić w trakcie pobytu na zagranicznej uczelni oraz jakie formalności czekają po

powrocie. Dodatkowym elementem godnym uwagi jest wydawnictwo w postaci małego albumu, w którym zbierane są relacje od studentów, którzy odbyli studia za granicą w ramach programu Erasmus+, zachęcając jednocześnie studentów do wyjazdu. Album jest dystrybuowany wśród studentów aby zwiększać świadomość o możliwościach i ofercie wymian.'

8.2. System opieki, wsparcia i motywowania studentów ocenianego kierunku podlega rozwojowi i doskonaleniu poprzez cykliczne ankiety i spotkania z studentami oraz rozmowy indywidualne. Informacje o systemie wsparcia są dostępne w Regulaminie Studiów, na stronie internetowej i w gablotach. Informacjami służ również pracownicy dziekanatu. Na podstawie wniosków studentów wprowadzono zmianę w godzinach konsultacji, które przynajmniej raz w tygodniu odbywają się w godzinach popołudniowych lub wieczornych. Studenci dobrze oceniają prace dziekanatu i obsługę studentów przez pracowników dziekanatu. ZO uznaje iż rozwinęto formy wsparcia w zakresie współpracy międzynarodowej oraz dla studentów niepełnosprawnych.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Jednostka zapewnia studentom kompleksowe wsparcie w procesie kształcenia, poprzez kadre naukowo-dydaktyczną oraz wspierającą. Nauczyciele są dostępni do dyspozycji studentów na wyznaczonych konsultacjach, a w pilnych sprawach również poza wyznaczonymi terminami. Ponadto studenci mogą kontaktować się z prowadzącymi e-mailami i telefonicznie. Studenci wielokrotnie podkreślali życzliwość i otwartość kadry. Studenci niepełnosprawni mogą liczyć na wsparcie pełnomocnika ds. osób niepełnosprawnych, który weryfikuje ich indywidualne potrzeby w procesie kształcenia. Uczelnia zapewnia studentom pomoc opiekuna, tłumacza języka migowego oraz dostęp do specjalistycznego sprzętu..

W jednostce działa Akademickie Biuro Karier prowadzone przez studentów pod opieką nauczyciela akademickiego. Biuro wspomaga studentów poprzez m.in. pośrednictwo pracy, organizację szkoleń i spotkań z pracodawcami, przekazuje studentom oferty płatnych staży i praktyk oraz organizuje targi pracy.

Oferta Biura Karier Uczelni skierowana do studentów zawiera podstawowe formy w zakresie wsparcia niezbędnego do skutecznego wejścia na rynek pracy. Oprócz organizacji spotkań z przedstawicielami branż związanych z kierunkiem zarządzanie oraz wybranych warsztatów oferta ta nie obejmuje innych form dedykowanych studentom ocenianego kierunku. Uczelnia zachęca studentów do uczestnictwa w programach wymian zagranicznych jednocześnie wspierając ich przy rekrutacji, podczas pobytu oraz po powrocie przez wydziałowych koordynatorów. Informacje o systemie wsparcia znajdują się na stronie internetowej Filii, w Regulaminie Studiów oraz w gablotach informacyjnych. Studenci dobrze ocenili podczas spotkania prace dziekanatu i kadry wspierającej proces kształcenia. Brak jest jednak systemowego działania w zakresie oceny kadry wspierającej przez studentów.

Dobre praktyki

1. Przewodnik „Erasmus+ krok po kroku” opisujący jakie działania należy podjąć, aby wyjechać na wymianę zagraniczną, co należy zrobić na miejscu oraz po powrocie
2. album z relacjami i wypowiedziami studentów, którzy byli na wymianach zagranicznych, który jest dystrybuowany wśród studentów

Zalecenia

1. zaleca się rozszerzenie oferty Akademickiego Biura Karier w celu lepszego zorientowania jej na studentów ocenianego kierunku
2. wprowadzenie systemowej oceny kadry wspierającej proces kształcenia

4. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

W wyniku poprzednio przeprowadzonej oceny na kierunku zarządzanie sformułowana została ocena pozytywna, wraz z następującymi zaleceniami:

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
zróżnicowany poziom jakościowy prac dyplomowych	Uczelnia podjęła działania prowadzące do podniesienia poziomu procesu dyplomowania. Przeglądane prace dyplomowe również reprezentują zróżnicowany poziom ale oceny wystawione pracom na ogół odpowiednio oceniają wartość pracy. Natomiast kilkanaście prac swoją tematyką ciąży do dyscypliny wspomagającej jaką są finanse i ekonomia a nie do dyscypliny wiodącej nauki o zarządzaniu. Przeglądane prace spełniają wymogi prac licencjackich.
zbyt ogólnikowo sformułowana sylwetka absolwenta	Uczelnia przeszła na praktyczny profil kształcenia. Efekty kształcenia właściwie opisują zakres kształcenia a więc co absolwent powinien wiedzieć potrafić i do jakich zadań być gotów jako absolwent kierunku zarządzanie na poziomie studiów I stopnia
syllabusy – brak punktów ECTS, stosowanych metod czy warunków zaliczenia przedmiotów	podczas oceny zespół oceniający stwierdził, iż w ostatnich sześciu latach sylabusy zmieniano trzykrotnie i obecnie objęte są działaniami wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, w tym procesem monitorowania, oceny i doskonalenia W sylabusach są wskazane przez ZO w ostatniej wizytacji informacje tj. punkty ECTS, metody dydaktyczne, warunki zaliczenia przedmiotu
działalność naukowa i współpraca międzynarodowa jest w niewielkim stopniu związana z zarządzaniem,	Wydział w związku z przejściem na profil praktyczny kształcenia podjął badania rozwojowe związane z dyscypliną nauki o zarządzaniu Współpraca międzynarodowa obejmuje program Erasmus, oraz z kilkunastoma instytucjami zagranicznymi. Należy wśród nich wymienić: Państwowy Uniwersytet Wolyński im. Łesi Ukrainki w Łucku (Ukraina); Filię Rosyjskiego Państwowego Uniwersytetu Humanistycznego w Wielkim Nowgorodzie (Rosja); Uniwersytet Państwowy im.

	Aleksandra Puszkina w Brześciu (Białoruś); Wołyńską Szkołę Wyższą Gospodarki i Zarządzania w Łucku (Ukraina); Narodowy Uniwersytet im. Tarasa Szewczenki w Kijowie (Ukraina) czy Państwowy Uniwersytet im. Jarosława Mądrego w Nowgorodzie (Rosja). W efekcie tej współpracy pracownicy Katedry Zarządzania uczestniczą w konferencjach międzynarodowych, współpracy naukowej oraz stażach zagranicznych. Tematyka tych konferencji jest związana z kierunkiem zarządzanie. Dla studentów został przygotowany przez uczelnię przewodnik „Erasmus+ krok po kroku”, który zawiera wypunktowaną listę działań, jakie należy podjąć aby zrekrutować się na wyjazd, co robić w trakcie pobytu na zagranicznej uczelni oraz jakie formalności czekają po powrocie. Dodatkowym elementem godnym uwagi jest wydawnictwo w postaci małego albumu, w którym zbierane są relacje od studentów, którzy odbyli studia za granicą w ramach programu Erasmus+, zachęcając jednocześnie studentów do wyjazdu. Album jest dystrybuowany wśród studentów aby zwiększać świadomość o możliwościach i ofercie wymian.
○ skromne zasoby miejscowej biblioteki -	Przeprowadzona wizytacja biblioteki Filii UJK w Piotrkowie Trybunalskim i analiza zasobów bibliotecznych pozwala uznać, iż uczelnia uzupełniła zbiory i odpowiadają one potrzebom kierunku